

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Centret för konstfrämjande och till lagar om ändring av lagen om statens konstnärstipendier och lagen om utveckling av regionerna

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag om Centret för konstfrämjande. Den nya lagen ska ersätta lagen om organisering av konstens främjande. Propositionens syfte är att se över verksamheten och strukturen i konstkommissionsväsendet, som är från 1960-talet, för att dessa bättre ska svara mot de förändringar som redan skett och kommer att ske i omvärlden. Kollegial bedömning i anslutning till konstens autonomi kommer dock att tryggas.

I propositionen föreslås det att det inrättas ett ämbetsverk med namnet Centret för konstfrämjande. Centret ska ha regionala verksamhetsställen. I anslutning till centret ska det finnas förtroendeorgan med självständig beslutanderätt, nämligen konstrådet, statliga konstkommissioner, regionala konstkommissioner och särskilda nämnder.

Konstkommissionsväsendets konstfrämjande verksamhet förtydligas genom att förtroendeorganens bedömningsuppgifter och centrets myndighetsuppgifter separeras från varandra.

De uppgifter som centralkommissionen för konst nu sköter ses över och centret får en större mängd uppgifter där det förutsätts självständigt beslutsfattande och aktiv verksamhet. Förutom konstfrämjande uppgifter ska centret sköta vissa kulturfrämjande uppgifter. De regionala verksamhetsställena

kommer att ha riksomfattande specialuppgifter.

Konstens autonoma ställning föreslås bli stärkt. Kollegial bedömning bevaras inom förtroendeorganens beslutsfattande. Förtroendeorganen på både riksnivå och regional nivå bevaras och ett konstråd inrättas. Konstrådet ska ha en central uppgift som undervisnings- och kulturministeriets konstpolitiska expertorgan. Beslutanderätt från statsrådet och ministeriet överförs på konstrådet.

Centret och dess regionala verksamhetsställen ska bilda en sammanhängande helhet för främjande av konst och kultur. Centret blir handlingskraftigare än den nuvarande centralkommissionen för konst och förvaltningen blir enhetligare. Ledningen av centret blir klarare än centralkommissionens ledning.

Förvaltningen och dess genomsynlighet främjas av att det beslutsfattande som rör statsunderstöd och stipendier blir tydligare. För att beslutsfattandet ska bli öppnare slopas de nuvarande förbuden att besvära sig över beslut om statsunderstöd och stipendier. Omprövning av besluten ska få begäras och besluten ska få överklagas på laglighetsgrund.

Till reformen hör också ändringar i lagen om statens konstnärstipendier och lagen om utveckling av regionerna.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2013.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÄN MOTIVERING	4
1 INLEDNING	4
2 NULÄGE	5
2.1 Lagstiftning	5
Lagen och förordningen om organisering av konstens främjande	5
Lagen och förordningen om vissa stipendier åt bildkonstnärer	7
Lagen och förordningen om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare	7
Lagen om statens konstnärsstipendier	7
Statsrådets beslut om extra konstnärspensioner och statsrådets beslut om extra familjepensioner i anslutning till extra konstnärspensioner	7
2.2 Praxis	8
Centralkommissionen för konst	8
Uppgifter	8
De regionala konstkommissionerna	9
Nämnden för biblioteksstipendier åt författare och översättare	13
Bildkonstens visningsstipendienämnd	13
2.3 Nordisk jämförelse	15
2.4 Bedömning av nuläget	16
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	18
3.1 Målsättning	18
3.2 De viktigaste förslagen	20
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	23
4.1 Ekonomiska konsekvenser	23
4.2 Konsekvenser för myndigheterna	24
4.3 Samhälleliga konsekvenser	25
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	25
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	25
5.2 Remissyttranden	26
DETALJMOTIVERING	28
1 LAGFÖRSLAG	28
1.1 Lagen om Centret för konstfrämjande	28
1.2 Lagen om statens konstnärsstipendier	37
1.3 Lagen om utveckling av regionerna	37
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER	37
3 IKRAFTTRÄDANDE	38
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSDRNING	38
LAGFÖRSLAG	40
Lag om Centret för konstfrämjande	40
Lag om ändring av lagen om statens konstnärsstipendier	44
Lag om ändring av 10 § i lagen om utveckling av regionerna	45
BILAGA	46

PARALLELLTEXT	46
Lag om ändring av lagen om statens konstnärstipendier	46
BILAGA	48
PARALLELLTEXT	48
Lag om ändring av 10 § i lagen om utveckling av regionerna	48

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Finlands nuvarande system för främjandet av konst infördes vid ingången av 1968. Som exempel stod systemet i Storbritannien och systemen i Sverige, Danmark och Norge, vilka hade utformats på 1960-talet. Systemet för konstens främjande består av centralkommissionen för konst samt statens konstkommissioner och regionala konstkommissioner. Dessutom finns det en förvaltningsbyrå vid centralkommissionen för konst. Centralkommissionen för konst är förtroendeorgan och bildas av ordförandena för statens konstkommissioner och sex av statsrådet förordnade övriga medlemmar, av vilka minst två ska representera regionala konstkommissioner. Bestämmelser om konstkommissionsväsendet finns i lagen om organisering av konstens främjande (328/1967), nedan *lagen om konstens främjande*.

Kärnuppgiften för konstkommissionsväsendet är att trygga konstnärernas arbetsvillkor och i övrigt främja konst genom att utdela stipendier, priser och understöd. Beslutsfattandet baserar sig på sakkunskap i konst och på kollegial bedömning, och huvudvikten av stödförmerna ligger på stödandet av yrkeskonstnärernas konstnärliga arbete. Kännetecknande för konstkommissionsväsendets arbete är att besluten kommer till som kollektiva mötesbeslut av organen.

I syfte att utveckla systemet har det under årtiondenas lopp gjorts flera utredningar och betänkanden samt internationella utvärderingar. Lagen har genomgått flera partiella ändringar under sin giltighetstid, men statens konstkommissionssystem har behållit sin grundläggande struktur. Av de ursprungliga sju konstkommissionerna bildades 1977 två nya kommissioner genom att kamerakonstkommissionen uppdelades i en filmkonstkommission och en fotokonstkommission. År 1983 frigjordes danskonst från scenkonstkommissionen och fick en egen konstkommission. Det totala antalet kommissioner ökade då till nio.

Den viktigaste förändringen i fråga om de regionala konstkommissionerna inträffade

när elva läns konstkommissioner omvandlades till tretton konstkommissioner i samband med länsreformen vid ingången av 1998. Vid ingången av 2008 ändrades de regionala konstkommissionernas administrativa ställning så att deras förvaltning och administrativa personal överfördes från inrikesministeriets förvaltningsområde till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde. Genom ändringen kom det regionala konstkommissionsväsendet att administrativt sortera under centralkommissionen för konst och överfördes resultatstyrningen av den från undervisnings- och kulturministeriet till centralkommissionen för konst.

Med statens konstkommissionsväsende avses för närvarande den helhet som under undervisnings- och kulturministeriet bildas av centralkommissionen för konst och dess förvaltningsbyrå, de nio statliga konstkommissionerna, de tretton regionala konstkommissionerna, de tre sektionerna vid centralkommissionen för konst samt de två särskilda nämnder som verkar i samband med centralkommissionen.

Inom konstkommissionssystemet arbetar över 400 personer som tjänstemän, arbetstagar i arbetsavtalsförhållande och förtroendevalda. Av dem är ca 300 medlemmar i beslutsfattande förtroendeorgan. Personalstyrkan för den administrativa personalen motsvarar 54 årsverken. Av dessa är 23 förlagda till lokalerna för centralkommissionen för konst i Helsingfors och 31 till de regionala konstkommissionernas regionala byråer. Dessutom finns det 31 konstnärsprofessurer vid centralkommissionen för konst fram till den 31 augusti 2014, då de ska ha omvandlats till konstnärsstipendier. Tjänsterna är stipendiartade, men löneutgifterna betalas av medel för ämbetsverkets driftskostnader. I uppgifterna för främjandet av den regionala konsten finns högst 49 personer i tidsbundna arbetsavtalsförhållanden (länskonstnärer). Anslag för deras lön anvisas årligen av tippningsvinstmedel.

Statens regionförvaltning reviderades vid ingången av 2010 då regionförvaltningsverken och närings-, trafik- och miljöcentralerna

inrättades. I samband med reformen upptogs kulturella ärenden bland närings-, trafik- och miljöcentralernas uppgifter. I samband med regionförvaltningsreformen överfördes utnämningssrätten beträffande de regionala konstkommissionerna från undervisnings- och kulturministeriet till landskapsförbunden vid ingången av 2010.

Undervisnings- och kulturministeriets kulturpolitiska strategi färdigställdes 2009. Förtydligande av statens kulturförvaltning och stärkande av statens konstkommissionsväsende är åtgärder i linje med strategin. Våren 2010 lämnade statsrådet riksdagen en redogörelse om kulturens framtid (SRR 4/2010 rd), där det föreslogs bl.a. att centralkommissionen för konst ombildas till ett centrum för konstfrämjande. I riksdagens skrivelse med anledning av statsrådets redogörelse om kulturens framtid (RSk 38/2010 rd) förutsatte riksdagen som sitt ställningstagande att det bereds en proposition om omvandling av centralkommissionen för konst till ett centrum för konstfrämjande.

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Katainens regering ska centralkommissionen för konst ombildas till ett center för konstfrämjande. Vid reformen bevaras kollegial bedömning som ett led i beslutsprocessen.

Med anledning av det som anförts ovan bör bestämmelserna om konstkommissionsväsendet reformeras.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning

Lagen och förordningen om organisering av konstens främjande

I lagen om konstens främjande finns bestämmelser om centralkommissionen för konst, statens konstkommissioner och regionala konstkommissioner. I 1 § 1 mom. i lagen sägs att för främjande av Finlands konst finns statens arkitekturkommission, statens bildkonstkommission, statens danskonstkommission, statens filmkonstkommission, statens formgivningskommission, statens fotokonstkommission, statens litteraturkommission, statens scenkonstkommission och

statens tonkonstkommission. Dessutom kan centralkommissionen för konst tillsätta sektioner.

För främjande av det regionala konstlivet finns det enligt 1 § 2 mom. regionala konstkommissioner. Statsrådet bestämmer närmare om deras antal och verksamhetsområden. Enligt statsrådets beslut om antalet regionala konstkommissioner och deras verksamhetsområden (817/1997), vilket fortfarande tillämpas, finns det tretton regionala konstkommissioner. I beslutet anges dessutom av vilka verksamhetsområden för landskapsförbunden de regionala konstkommissionernas verksamhetsområden bildas.

Enligt 1 § 3 mom. i lagen om konstens främjande är centralkommissionen för konst och dess förvaltningsbyrå samorgan för de statliga konstkommissionerna och de regionala konstkommissionerna. I den arbetsordning som centralkommissionen för konst har fastställt anges hur konstkommissionernas verksamhet ska ordnas.

I 1 a § (1134/2010) i lagen om konstens främjande sägs att i anslutning till centralkommissionen för konst finns

1) för beviljande av stipendier och understöd en nämnd, om vilken det föreskrivs i lagen om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare (236/1961), och

2) för beviljande av stipendier en nämnd om vilken det föreskrivs i lagen om vissa stipendier åt bildkonstnärer (115/1997).

Enligt 2 § 1 mom. i lagen om konstens främjande ska statens konstkommissioner och centralkommissionen för konst främja det skapande och återgivande konstnärliga arbetet, kännedomen om och intresset för konst samt ur konstens synpunkt viktig, aktuell forskning, verka som statliga expertorgan på konstområdet samt ha hand om de övriga uppgifter för främjande av konsten som anförtros dem genom förordning av statsrådet.

Enligt 2 § 2 mom. i lagen om konstens främjande ska de regionala konstkommissionerna inom sitt verksamhetsområde främja konsten samt utövandet av och intresset för konst. Kommissionerna kan inom ramen för sina anslag bevilja konstnärs- och projektstipendier samt andra understöd. Närmare be-

stämmelser om kommissionernas uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Enligt 2 § 3 mom. i lagen om konstens främjande lyder centralkommissionen för konst, statens konstkommissioner och de regionala konstkommissionerna under undervisnings- och kulturministeriet. Närmare bestämmelser om resultatstyrning utfärdas genom förordning av statsrådet.

När konstkommissionerna tillsätts ska det enligt 3 § i lagen om konstens främjande ses till att de olika konstarterna blir företrädade i dem samt att även regionala och språkliga synpunkter beaktas. Medlemmarna av statens konstkommissioner ska vara meriterade utövare av konst eller kännare på konstområdet i fråga. Medlemmarna i en regional konstkommission ska vara kännare på något konstområde eller vara insatta i regional kultur.

I 4 § 1 mom. i lagen om konstens främjande sägs att ordförandena och de övriga medlemmarna i de statliga konstkommissionerna förordnas av statsrådet bland dem som har föreslagits av centrala organisationer och inrättningar inom olika områden av konsten och kulturen, sedan dessa har hörts. Kommissionen väljer inom sig en vice ordförande.

Centralkommissionen för konst fungerar som förtroendeorgan och bildas enligt 4 § 2 mom. i lagen om konstens främjande av ordförandena i statens konstkommissioner och sex av statsrådet förordnade övriga medlemmar, av vilka minst två ska representera de regionala konstkommissionerna. Ordföranden och vice ordföranden i centralkommissionen för konst förordnas av statsrådet.

I 4 § 3 mom. i lagen om konstens främjande sägs att medlemmarna av en regional konstkommission förordnas av landskapsförbundet i kommissionens verksamhetsområde bland dem som har föreslagits av regionala organisationer och inrättningar för konst och kultur, sedan dessa har hörts. Om konstkommissionens verksamhetsområde emellertid består av områdena för flera landskapsförbund, förordnas medlemmarna av landskapsförbunden tillsammans. Kommissionen väljer inom sig en ordförande och en vice ordförande.

I 5 § 1 mom. i lagen om konstens främjande sägs att i statsbudgeten upptas årligen ett anslag för statens konstkommissioner, centralkommissionen för konst och de regionala konstkommissionerna för att användas för finansiering av kommissionernas åtgärder för främjande av konsten och för deras administrativa kostnader.

Enligt 5 § 2 mom. i lagen om konstens främjande erläggs behövliga medel för finansiering av i 1 mom. avsedda åtgärder för främjande av konsten i första hand av de medel som i statsbudgeten har anvisats för främjande av konsten med stöd av lagen om användning av avkastningen av penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel (1054/2001) (tippningsvinstmedel).

I 5 a och 5 b § i lagen om konstens främjande finns bestämmelser om förbud mot att söka ändring i beslut som fattats av centralkommissionen för konst, statens konstkommissioner och de regionala konstkommissionerna.

I 1 § i förordningen om organisering av konstens främjande (1105/1991), nedan *förordningen om konstens främjande*, finns närmare bestämmelser om uppgifterna för centralkommissionen för konst, i 2 § om ordföranden för centralkommissionen för konst, i 3 § om mandatperioden för centralkommissionen för konst, i 4—7 § om statens konstkommissioner och i 8—10 § om regionala konstkommissioner. I förordningen finns dessutom bestämmelser om bl.a. förvaltningsbyrån, tjänster samt handläggning och avgörande av ärenden.

Centralkommissionen för konst, statens konstkommissioner och de regionala konstkommissionerna tillsätts för tre år. En person kan utses till medlem för högst två mandatperioder i följd och på nytt tidigast tre år senare. Var och en av statens konstkommissioner och var och en av de regionala konstkommissionerna kan ha högst elva medlemmar. I statens konstkommissioner ska det finnas sakkunniga inom olika konststrukturer och utbildningen inom konstområdet i fråga.

Centralkommissionen för konst har en arbetsordning som godkändes 2008. I arbetsordningen finns närmare bestämmelser om bl.a. verksamhetsorganisationen, förvaltning samt handläggning och avgörande av ären-

den. Vid förvaltningsbyrån finns en enhet för administrativa tjänster, en regional enhet och en forskningsenhet.

Lagen och förordningen om vissa stipendier åt bildkonstnärer

Enligt lagen om vissa stipendier åt bildkonstnärer (115/1997) utdelas det av statens medel årligen stipendier till bildkonstnärer för att verk som de har framställt och som är i offentlig ägo kan visas offentligt.

För beviljande av stipendier finns det i anslutning till centralkommissionen för konst en nämnd tillsatt av undervisnings- och kulturministeriet. Närmare bestämmelser om nämnden finns i förordningen om nämnden för bildkonststipendier (116/1997).

Lagen och förordningen om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare

I lagen om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare (236/1961) sägs att av statens medel utdelas årligen till författare och översättare, på grund av att böcker som de författat eller översatt tillhandahålls avgiftsfritt på allmänna bibliotek, stipendier och understöd vilkas totalbelopp utgör 10 procent av det belopp som under det föregående året använts för litteratur som anskaffats till allmänna bibliotek som hålls av kommunerna.

För beviljande av stipendier och understöd finns det i anslutning till centralkommissionen för konst en nämnd tillsatt av undervisnings- och kulturministeriet. Närmare bestämmelser om beviljande av stipendier och understöd och om nämnden finns i förordningen om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare (46/1964).

Lagen om statens konstnärsstipendier

Centralkommissionen för konst beviljar statens konstnärsstipendier. Lagen om statens konstnärsstipendier (734/1969) har reviderats så att konstnärsprofessorerna ändras till konstnärsstipendier från ingången av 2012.

Konstnärsstipendierna kan beviljas särskilt meriterade konstutövare och beloppet är lika stort som och skattefritt på samma sätt som statens övriga konstnärsstipendier. En stipendieperiod är högst tio år och en stipendietagare har rätt att under stipendieperioden använda titeln konstnärsprofessor. Andringarna genomförs från och med ingången av 2012 allteftersom tjänsteinnehavarnas femåriga tjänsteförhållanden upphör, dock senast den 1 september 2014.

Enligt lagen kan republikens president på framställning av centralkommissionen för konst tilldela synnerligen meriterade konstutövare titeln akademiker.

Statsrådets beslut om extra konstnärspensioner och statsrådets beslut om extra familjepensioner i anslutning till extra konstnärspensioner

Enligt statsrådets beslut om extra konstnärspensioner (75/1974) kan extra pension som erlaggs som konstnärspensioner beviljas konstnärer som är bosatta eller har varit bosatta i Finland såsom erkänsla för förtjänstfull verksamhet som skapande eller återgivande konstnär. Pension beviljas inte utan synnerligt skäl åt personer som är yngre än 60 år. Pension kan beviljas som full pension eller som delpension. När pensionen beviljas ska hänsyn tas till sökandens förmögenhetsförhållanden samt till hans eller hennes utkomstmöjligheter. Pension beviljas av undervisnings- och kulturministeriet, på ansökan, och betalas ut av Kommunernas pensionsförsäkring.

Enligt statsrådets beslut om extra familjepensioner i anslutning till extra konstnärspensioner (216/1974) kan extra familjepension beviljas efter den som fått extra konstnärspension. Familjepension kan med beaktande av sökandens förmögenhetsställning och utkomstmöjligheter efter det att den som fått extra konstnärspension har avlidit beviljas den avlidnes efterlevande make och barn som är yngre än 18 år.

Centralkommissionen för konst och konstkommissionerna ger undervisnings- och kulturministeriet utlåtande om ansökningar om extra konstnärspension.

2.2 Praxis

Centralkommissionen för konst

Begreppet centralkommissionen för konst är inte entydigt. Det kan avse det förtroendeorgan som består av ordförandena för statens konstkommissioner och de av statsrådet förordnade sex övriga medlemmarna, men det kan också ha en bredare innebörd. Med centralkommissionen för konst avses då förutom detta förtroendeorgan också centralkommissionen för konst och dess förvaltningsbyrå som ett ämbetsverksliknande samorgan för de statliga konstkommissionerna och de regionala konstkommissionerna.

Förvaltningsbyrån sköter den allmänna förvaltningen av centralkommissionen för konst, av statens konstkommissioner och de regionala kommissionerna och av de särskilda nämnderna och har hand om bl.a. personaladministration, resultatstyrning, ämbetsverkets informationsverksamhet och organisering av konstkommissionsväsendets forskningsverksamhet. Vid förvaltningsbyrån finns en enhet för administrativa tjänster, en regional enhet och en forskningsenhet.

Enligt arbetsordningen ska forskningsenheten ansvara för den forsknings-, statistikförings- och utredningsverksamhet som centralkommissionen för konst bedriver inom den konst- och kulturpolitiska sektorn samt rapportera om detta till den gemensamma styrgrupp för centralkommissionen för konst och undervisnings- och kulturministeriet som verkar som samarbetsforum samt ansvara för publikationsverksamheten och dokumenteringen samt det internationella samarbetet. Forskningsenheten driver också ett konst- och kulturpolitiskt bibliotek.

Centralkommissionen för konst hör till bokföringsenheten vid undervisnings- och kulturministeriet och ingår i ministeriets bokslut. Centralkommissionen har gemensamma system med ministeriet också inom bl.a. informationsförvaltning, administrering och utbetalning av statsunderstöd samt ekonomiförvaltning och personaladministration.

Ordföranden för centralkommissionen för konst (förtroendeorganet) är samtidigt chef för ämbetsverket och kan sköta sitt uppdrag

som bisyssla eller huvudsyssla. Generalsekretären är chef för förvaltningsbyrån.

Centralkommissionen för konst är samorgan för de statliga konstkommissionerna och de regionala konstkommissionerna. Det finns nio statliga konstkommissioner och tretton regionala konstkommissioner.

Under centralkommissionen för konst finns av centralkommissionen tillsatta sektioner som fattar understöds- och finansieringsbeslut. De nuvarande sektionerna är sektionen för mångkulturalism, sektionen för biblioteksstipendier inom tonkonsten och sektionen för biblioteksstipendier för illustratörer och seriekonstnärer. Fram till utgången av 2010 fanns det sju sektioner. Antalet sektioner minskades som ett resultat av internt utvecklingsarbete vid centralkommissionen för konst. Barnkultursektionens uppgifter sköts för närvarande av de regionala konstkommissionerna, residenssektionens uppgifter sköts av centralkommissionen för konst, mediekonstsektionens uppgifter sköts av fotokonstkommissionen och uppgifterna för sektionen för cirkuskonst sköts av kommissionen för danskonst.

I anslutning till centralkommissionen för konst finns det dessutom två särskilda nämnder. Vid ingången av 2011 överfördes statens konstverkskommission till Statens konstmuseum genom ändring av lagen om konstens främjande och lagen om Statens konstmuseum (566/2000).

Centralkommissionen för konst och de statliga konstkommissionerna och sektionerna under den bildar ett konst- och konstnärspolitiskt expert- och finansieringsorgan som lyder under undervisnings- och kulturministeriet. Undervisnings- och kulturministeriet ingår ett treårigt resultatavtal med centralkommissionen för konst. Avtalet ses över i samband med resultatförhandlingar varje år. Centralkommissionen för konst resultatstyr de regionala konstkommissionerna.

Uppgifter

Centralkommissionen för konst stödjer förutsättningarna för konstutövning genom att bevilja stipendier och statsunderstöd och genom att dela ut priser. Centralkommissionen för konst fattar stödbeslut som rör konstnärer

och konstsamfund men den tar också initiativ till och ger sakkunnigutlåtanden om främjande av konst, stödpolitik och bättre ställning för konstnärerna.

Stipendier och statsunderstöd beviljas av centralkommissionen för konst (förtroendeorganet), statens konstkommissioner, de regionala konstkommissionerna och de särskilda nämnderna. Statens konstkommissioner är riksomfattande expert- och finansieringsorgan inom sitt konstområde. De regionala konstkommissionerna är verksamma som expert- och finansieringsorgan för främjande av regional konst och kultur.

Syftet med verksamheten är att främja lika tillgång till konst, tillgänglighet, kulturell mångfald och tillämpad användning av konst och på så vis stärka konstens ställning i samhället. Genom åtgärderna skapar man förutsättningar för konstnärernas rörlighet och internationalisering. Inom stipendiepolitiken beaktas dessutom köns-, ålders-, språk- och bosättningsstrukturen för de sökande och i synnerhet unga konstnärers ställning som sökande och mottagare av stipendier.

Stipendie- och understödsbesluten har en viktig betydelse för konstnärerna och de övriga aktörerna inom varje konstområde. De har också riksomfattande betydelse genom att de lyfter fram konsten och konstnärerna i vårt land.

Stipendierna beviljas enskilda personer och är arbetsstipendier avsedda för individuellt bruk eller projektstipendier.

Statsunderstöd beviljas olika sammanslutningar antingen som allmänt understöd för mottagarens verksamhet eller som specialunderstöd för ett visst projekt.

Stipendierna och understöden är tidsbestämda, och besluten om beviljande fattas kollektivt och baserar sig på kollegial bedömning. Kollegial bedömning utförs av meriterade utövare av konst eller kännare på konstområdet i fråga och gäller en viss konstnärs konstnärliga verksamhet.

Besluten kan inte bli föremål för begäran om omprövning eller överklagas.

Centralkommissionen för konst delar årligen ut ca 560 statsunderstöd till sammanslutningar och ca 2600 stipendier till privatpersoner. Årligen ges ca 840 sakkunnigutlåtanden om sådana understöd till exempelvis

riksomfattande organisationer och riksomfattande kulturella evenemang som ministeriet beslutar om.

De regionala konstkommissionerna

De regionala konstkommissionernas verksamhetsområden bildas av områdena för landskapsförbunden. Nylands konstkommission omfattar Nylands förbunds verksamhetsområde, Egentliga Finlands konstkommission omfattar Egentliga Finlands förbunds verksamhetsområde, Satakunta konstkommission omfattar Satakunta förbunds verksamhetsområde, Tavastlands konstkommission omfattar Tavastlands förbunds och Päijät-Häme förbunds verksamhetsområden, Birkalands konstkommission omfattar Birkalands förbunds verksamhetsområde, Sydöstra Finlands konstkommission omfattar Kymmenedalens förbunds och Sydkarelen förbunds verksamhetsområden, Södra Savolax konstkommission omfattar Södra Savolax landskapskommuns verksamhetsområde, Norra Savolax konstkommission omfattar Savolax förbunds verksamhetsområde, Norra Karelens konstkommission omfattar Norra Karelens förbunds verksamhetsområde, Mellersta Finlands konstkommission omfattar Mellersta Finlands förbunds verksamhetsområde, Österbottens konstkommission omfattar Österbottens förbund - Pohjanmaan liitos, Södra Österbottens förbunds och Mellersta Österbottens förbunds verksamhetsområden, Uleåborgs läns konstkommission omfattar Norra Österbottens förbunds och Kainuu förbunds verksamhetsområden, och Lapplands konstkommission omfattar Lapplands förbunds verksamhetsområde.

Vid de regionala konstkommissionernas regionbyråer finns tjänster som generalsekretärer. De regionala konstkommissionerna kan av sina anslag bevilja konstnärs- och projektstipendier, priser och andra understöd och anställa personer i arbetsavtalsförhållande för viss tid för konstfrämjande uppgifter (bl.a. länskonstnärer). Årligen beviljas ca 1000 statsunderstöd.

Kommissionerna kan också ge utlåtanden och lämna rapporter om konstfrågor och medverka i olika slags projekt. Till deras uppgifter hör även information, publika-

tionsverksamhet och internationell verksamhet samt inbördes samarbete mellan konst- och kulturlivet och övriga aktörer.

Länskonstnärerna är viktiga aktörer för främjande av den regionala konsten. Medel för lön till länskonstnärerna anvisas av tippningsvinstmedel avsedda för främjande av konst. De första länskonstnärerna anställdes i

början av 1970-talet. I dagens läge väljs länskonstnärerna av den regionala konstkommissionen, hos vilken de också är anställda. De senaste åren har länskonstnärernas uppgifter dominerats av verksamhet som producent, manager och regissör.

Tabell 1. Beslut, utlåanden, publikationer m.m. av centralkommissionen för konst och konstkommissionerna 2008—2010.

	2008	2009	2010
Centralkommissionen för konst			
Statsunderstöd och stipendier			
- ansökningar, antal	9 315	9 091	9 371
- beviljningar, antal	3 009	2 953	3 162
Utlåanden till UKM om ansökningar om statsunderstöd	807	832	841
Statens konstverkskommission, antalet verk	12 726	12 932	13 094
Publikationer	10	3	5
Regionala konstkommissioner			
Statsunderstöd			
- ansökningar, antal	4 319	3 965	3 591
- beviljningar, antal	1 124	1 099	1 006
Projekt	221	250	250

Tabell 2. Sökande av stipendier enligt kön, region, språk och ålder 2010

Sökande och mottagare av de statliga konstkommissionernas¹ stipendier enligt kön, region, språk och ålder 2010		
	Sökande	Mottagare
Bevillningar, antal ²	4 728	2 144
	% av de sökande	% av mottagarna
Kvinnor	52	50
Huvudstadsregionen	53	50
Svenskspråkiga	7	6
Modersmål ”annat”	4	4
Under 35 år	24	19
Sökande och mottagare av de regionala konstkommissionernas stipendier enligt kön, region, språk och ålder 2010		
	Sökande	Mottagare
Bevillningar, antal ³	2139	469
	% av de sökande	% av mottagarna
Kvinnor	56	51
Regionens centralstad ⁴	57	61
Under 35 år	30	32

---

1 - Centralkommissionen för konst, statens konstkommissioner och stipendienämnderna och -sektionerna.

2 - Inkluderar privatpersoner och arbetsgruppers kontaktpersoner, inte sammanslutningar. Överlappningar har strukits.

3 - Överlappningar har strukits.

4 - Centralstäder = St Michel, Tavastehus, Kouvola, Jyväskylä, Rovaniemi, Uleaborg, Tammerfors, Joensuu, Vasa, Kuopio, Björneborg, Helsingfors, Åbo

Nämnden för biblioteksstipendier åt författare och översättare

Nämnden för biblioteksstipendier åt författare och översättare delar ut stipendier och understöd till författare och översättare. Stödformen gäller även facklitteratur. Undervisnings- och kulturministeriet utnämner nämndens nio medlemmar och personliga suppleanter för dem efter att ha hört riksomfattande organisationer för författare och översättare som företräder båda språkgrupperna. Nämndens mandatperiod är tre år. Nämnden har funnits sedan 1963, och i anslutning till centralkommissionen sedan 2001. Nämnden fattar årligen ca 1 400 beslut och delar ut ca 2,8 miljoner euro i stipendier och understöd.

Bildkonstens visningsstipendienämnd

Bildkonstens visningsstipendienämnd ska dela ut stipendier för utövare av bildkonst, fotokonst, formgivning och mediekonst. Undervisnings- och kulturministeriet utnämner nämndens nio medlemmar för en treårsperiod. En av medlemmarna ska representera ministeriet, en statens bildkonstkommission, en statens formgivningskommission och en statens fotokonstkommission. Ministeriet utnämner de övriga medlemmarna efter att ha hört de centrala organisationerna för utövare av bildkonst och de centrala sammanslutningarna inom branschen. Nämnden har funnits sedan 1997, och i anslutning till centralkommissionen sedan 2001. Nämnden fattar årligen 750 beslut och delar ut ca 960 000 euro i stipendier.

Anslag för konstkommissionsväsendet och dess nämnder

Tabell 3. Vissa anslag 2008–2010 för centralkommissionen för konst, de statliga konstkommissionerna och de regionala konstkommissionerna samt sektionerna och nämnderna (1 000 euro)

	2008	2009	2010
Centralkommissionen för konst			
- Omkostnadsanslag (CKK + de regionala konstkommissionerna)	4 593	4 592	5 321
- CKK:s forsknings- och informationsverksamhet ⁵	200	200	200
Centralkommissionen för konst, de statliga konstkommissionerna, nämnderna och sektionerna			
- Stipendier till konstnärer, författare och översättare	11 088	13 160	12 887
- Främjande av barnkultur	510	510	510
- Utländska resebidrag och konstnärsutbyte inom konstområdet samt residensunderstöd och verksamheten Ars Baltica	510	560	960 ⁶
- Stöd för internationell kulturexport, kulturutbyte och samarbete	-	140	-
- Stöd för mångkonstnärlig verksamhet och verksamhet i gränsområdet mellan olika konstarter	290	290	290
- Konstprojekt som främjar kulturell mångfald	-	100	100
- Biblioteksstipendier till illustratörer och seriekonstnärer	50	50	50
- Cirkuskonstsektionen	75	100	250
- Biblioteksstipendier för tonkonst	120	120	120
- Stipendier enligt lagen om vissa stipendier åt bildkonstnärer	841	960	960
- Statspris till konstnärer	195	195	195
<i>Understöd och stipendier:</i>			
- Filmkonstkommissionen	1 025	1 222	1 240
- Litteraturkommissionen	175	200	210
- Bildkonstkommissionen	709	790	860
- Scenkonstkommissionen	1 637	1 866	2 866
- Arkitekturkommissionen	174	267	267
- Tonkonstkommissionen	1 395	1 620	2 120
- Formgivningskommissionen	270	350	360
- Danskonsstkommissionen	885	970	1 270
- Fotokonstkommissionen	400	480	570
- Konstverkskommissionen ⁶	704	800	994
De regionala konstkommissionerna			
- Regionalt främjande av konst	5 021	5 371	6 474
Anslag totalt	30 867	34 913	39 074
- varav andelen tippningsvinstmedel, %	49,2	49,2	53,4

5 - I anslaget ingår inte personalkostnader.

6 - Inkluderar även stöd för internationell kulturexport, kulturutbyte och samarbete.

7 - Inkluderar konstverkskommissionens anskaffningar och skötsel av samlingar.

2.3 Nordisk jämförelse

Systemen för stöd till konstnärer i Sverige, Danmark och Norge är i stort sett likadana som i Finland. I dessa tre nordiska länder har man på sistone genomfört reformer och gjort framställningar om reformer av strukturerna för den statliga konst- och kulturförvaltningen.

I Sverige är Statens Kulturråd, som inrättades 1974, en central aktör inom kulturförvaltningen. Kulturrådet ska följa utvecklingen inom kultursektorn och göra framställningar om den statliga kulturpolitiken, biträda regeringen med att genomföra kulturpolitiken och informera om den. Dessutom ska kulturrådet fördela statligt kulturstöd till scenkonst, dans, musik, litteratur, kulturtidskrifter och bibliotek samt generellt till konst, museer och utställningar. Rådet fördelar inte stöd till enskilda konstnärer, utan till sammanslutningar, såsom institutioner, organisationer och olika grupper. Enskilda konstnärer får stöd från Sveriges Författarfond och Konstnärsnämnden. Kulturdepartementet utser kulturrådets styrelse, som ansvarar för rådets verksamhet.

Författarfonden stödjer författare, dramatiker, översättare och kulturjournalister. Utöver biblioteksersättningar fördelar författarfonden också statliga arbetsstipendier, resestipendier och andra bidrag. Ordföranden för författarfondens styrelse och tre styrelsemedlemmar utses av landets regering. Författarnas organisationer utser åtta styrelsemedlemmar, illustratörernas organisation utser en medlem och fotografernas organisation en. Fonden har ett särskilt utskott som stödjer manusförfattare.

Konstnärsnämnden stödjer konstnärer som arbetar med visuella konstarter (konsthantverk, formgivning, foto), musik, scenkonst, dans och filmkonst. Stödet är i regel avsett för konstnärer som inte har fast anställning. Till konstnärsnämndens uppgifter hör förutom att fördela bidrag till konstnärer också att ge stöd till internationella kontakter och verksamhet för konstnärer och att hålla sig underrättad om och bevaka konstnärers ekonomiska och sociala villkor. Nämnden består

av fyra organ, nämligen Sveriges Bildkonstnärnsfond när det gäller visuella konstarter, arbetsgruppen för kompositörer, arbetsgruppen för musiker och sångare samt arbetsgruppen för teater-, dans- och filmkonstnärer. Nämnden administreras av en styrelse, vars ledamöter utses av landets regering.

Stiftelsen Svenska Filminstitutet svarar för distribution av film och i vidare bemärkelse även främjande av filmkultur. Dess styrelse utses av landets regering.

År 2009 överlämnade Sveriges regering en proposition med förslag till revidering av kulturförvaltningen, Tid för kultur. Reformförslaget föregicks av en omfattande rapport (Kulturutredningens betänkande) som regeringen hade beställt. Bara en del av de centrala organisatoriska reformer som föreslogs i betänkandet togs med i propositionen. Från ingången av 2011 började man successivt övergå till ett förfarande där kulturrådet i fortsättningen ingår ett avtal med varje region om hur kulturverksamheten ska skötas. På basis av avtalen avsätter kulturrådet kulturbidrag för regionerna, som beslutar om fördelningen av medlen. Även det livslånga konstnärstödet (inkomstgarantin) drogs in så att inkomstgarantier inte längre beviljas utan motsvarande summa delas ut som tidsbegränsade stipendier.

För omläggningen och utvecklingen av kulturområdet inrättade den svenska regeringen vid ingången av 2011 ett nytt finansieringsorgan för kulturverksamhet, Kulturbryggan, som ersatte Stiftelsen framtidens kultur, som hade funnits sedan 1994. I och med den kulturpolitiska reformen reviderades också det statliga stödet till musiksektorn och en central aktör inom musikbranschen, Stiftelsen Svenska rikskonsert, lades ned. I dess ställe inrättades Statens musikverk, som ska främja tonkonst och öka kännedom om teater-, dans- och tonkonstens kulturarv.

I Danmark genomfördes en reform av förvaltningsstrukturen 2003 då konststyrelsen (Kunststyrelsen) inrättades genom en fusion av bl.a. kulturministeriets konstsekretariat, internationella kultursekretariat och sekretariatet för statens konstfond (Statens Kunstfond) samt tre självständiga institutioner

inom områdena bildkonst, litteratur och musik (Center for Dansk Billedkunst, Dansk Litteraturcenter, Dansk Musik Informations Center).

Vid ingången av 2012 reviderades konstförvaltningen ytterligare så att konststyrelsen (Kunststyrelse) ombildades till kulturstyrelsen (Kulturstyrelse). Kulturstyrelsen är sekretariat för fem center, nämligen bibliotek och medier, kulturarv och arkitektur, digitalisering och it, kulturinstitutioner och konststöd.

Centret för konststöd är sekretariat för konstfonden och konstrådet (Kunstrådet) samt sekretariat för deras representationer och utskott för olika konstarter. Exempelvis under konstfonden finns åtta utskott för olika konstarter. Centret för konststöd ska främja konst på det nationella och det internationella planet. Centret administrerar medel som delas ut via konstfonden och konstrådet.

Centret för stöd till kulturinstitutioner svarar i sin tur för utvecklingen och stödandet av till exempel museers, teatrar och orkestrars verksamhet. Dessutom har centret hand om frågor som rör bl.a. främjande av kommunernas kulturverksamhet och barnkultur.

Det danska filminstitutet (Det Danske Filminstitut) svarar för främjande av filmbranschen.

I Norge är norska kulturrådet (Norsk Kulturråd) den centrala aktören inom kulturförvaltningen. Kulturrådet inrättades 1965. Det administrerar norska kulturfonden (Norsk Kulturfond), fullgör uppgifter tilldelade av kulturdepartementet, är statens expertorgan i kulturfrågor och tar initiativ till försöks- och utredningsverksamhet inom kultursektorn. År 2011 utvidgades kulturrådets uppgiftsbeskrivning till att omfatta även biblioteks-, musei- och arkivväsendet.

Kulturrådet fördelar stöd ur kulturfonden i första hand till sammanslutningar. Till dess uppgifter hör också att stödja i synnerhet nya, experimentella och innovativa konstnärliga uttrycksformer. Kulturrådet består av tretton ledamöter, som utnämns för fyra år i taget. Landets regering utser nio ledamöter, två av dem enligt förslag från det förbund som företräder de norska lokalkommissionerna, och parlamentet utser fyra ledamöter. Rådet har bl.a. nio kommissioner, av vilka några gäller

en viss konstart. Kommissionsmedlemmarna utses på basis av konstnärliga och kulturella meriter.

Kulturrådet administrerar bl.a. systemet för direkt statligt stöd till konstnärer. En central aktör inom systemet är kommissionen för statliga konstnärstipendier och garantilön (Utvalget for statens stipend og garantiinntekter for kunstnere) och dess underkommissioner. Kommissionen består av fem medlemmar som utsetts av kulturdepartementet och deras suppleanter. Deras mandatperiod är fyra år. Två av medlemmarna ska ha utsetts enligt ett gemensamt förslag från en majoritet av konstnärorganisationerna.

Kommissionen för statliga konstnärstipendier och garantilön fördelar stöd utgående från förslag av stipendiekommisioner som utnämns av olika konstorganisationer. Det finns sammanlagt 27 stipendiekommisioner, och de företräder konstnärorganisationer inom olika konstarter.

Kulturrådet ansvarar också för administrationen av det tämligen vidsträckt systemet för offentlig upphandling av litteratur, vilket är att av särdragen inom det norska kulturstödet.

2.4 Bedömning av nuläget

Lagen om konstens främjande stiftades 1967. Genom lagen inrättades centralkommissionen för konst som undervisnings- och kulturministeriets expertorgan och samorgan för de statliga konstkommissionerna.

Innehållet i lagen motsvarar inte längre till alla delar den förändrade omvärlden. Under årens lopp har nästan alla paragrafer i lagen ändrats. Genom partiella reformer av lagen och genom egna beslut har ministeriet överfört administrativa uppgifter och expertuppgifter inom konstfrämjande samt uppgifter som förutsätter självständigt beslutsfattande på centralkommissionen för konst och på de statliga konstkommissionerna. På grund av detta har statens konstkommissionsväsende med tiden blivit en verkställande myndighet för främjande av konst vilken sorterar under undervisnings- och kulturministeriet och samtidigt genomför kollegial bedömning som baserar sig på konstens autonomi. Resultatet är en struktur där myndighetens och förtro-

endeorganets uppgiftsbeskrivningar är otydliga.

Den nuvarande strukturen för centralkommissionen för konst motsvarar inte de förändrade och ökade uppgifterna. Vid centralkommissionen för konst finns det inte tillräckliga resurser för skötseln av de utvidgade allmänna förvaltningsuppgifterna och de konstfrämjande uppgifterna. De ökade uppgifterna har inte heller beaktats vid tilldelningen av resurser för den regionala konstförvaltningen. Ministeriet bör dock även i fortsättningen kunna överföra operativa uppgifter till centralkommissionen för konst. För att de växande uppgifterna ska kunna skötas måste vissa uppgifter gallras bort och kärnuppgifterna centraliseras. På grund av detta och för att de nuvarande riktlinjerna för statsfinanserna ska kunna genomföras måste de statliga myndigheterna kunna samordna verksamheten effektivare och använda resurserna bättre än för närvarande.

Vid centralkommissionen för konst bedrivs forskning som rör konst- och konstnärspolitik. På grund av centralkommissionens karaktär har forskningsverksamheten haft en nära anknytning till stipendie- och stödsystemen och konstkommissionernas övriga uppgifter. Undersökningarna och utredningarna har tjänat både centralkommissionens och undervisnings- och kulturministeriets behov. Kulturpolitiska forskningsstiftelsen Cupore bedriver kulturpolitisk sektorforskning som på bredare front tjänar förvaltningen. Med hänsyn till de nuvarande riktlinjerna för statsfinanserna och ökningen av uppgifterna för centralkommissionen för konst, betoningen av kunskapsledning inom statsförvaltningen och ökningen av behoven av kulturpolitisk sektorforskning är det motiverat att överväga möjligheten att sammanföra forskningsverksamheten för att öka verksamhetens genomslagskraft.

År 2008 blev de regionala konstkommissionerna administrativt en del av centralkommissionen för konst och överfördes resultatstyrningen av dem från undervisnings- och kulturministeriet till centralkommissionen för konst. Utvecklingsåtgärderna med sikte på ett sammanhängande konstkommissionsväsende har dock blivit ofullbordade. Genom 2009 års lagändring överfördes för-

ordnandet av medlemmarna av de regionala konstkommissionerna på landskapsförbunden. För bättre resultatstyrning och effektivare användning av resurserna bör konstkommissionsväsendet göras mera sammanhängande genom att strukturen, processerna och utnämningsförfarandet förenhetligas. Också uppgifterna för centralkommissionen för konst bestående av ordförande för de statliga konstkommissionerna bör utvecklas i riktning mot större samordning av ärendena.

Centralkommissionen för konst har en struktur som administrativt sett är oklar också med tanke på resultatledningen. Med centralkommissionen för konst avses dels ett förtroendeorgan, dels en helhet som fungerar som ett ämbetsverk. Uppdraget som ordförande för centralkommissionen för konst är i första hand ett uppdrag som ordförande för ett förtroendeorgan. Uppgiften att leda ett förtroendeorgan och uppgiften att samtidigt resultatleda en ämbetsverksliknande organisation kan inte samordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Under årens lopp har ministeriet överfört beslut som rör understöd till sammanslutningar på centralkommissionen för konst. Vid centralkommissionen för konst finns inte något organ som i första hand skulle ha andra än på kollegial bedömning baserade konstfrämjande uppgifter. Understöd till sammanslutningar handlar inte om kollegial bedömning i den mening som avses vid utvärdering av enskilda konstnärers konstnärliga verksamhet i samband med stipendieärenden. För att tillgodose genomskinligheten i beslutsfattandet och kundernas rättsskydd är det motiverat att göra en tydligare åtskillnad än för närvarande mellan å ena sidan ärenden som rör statsunderstöd till sammanslutningar och å andra sidan konstfrämjande uppgifter baserade på kollegial bedömning samt att förena dessa med möjlighet att begära omprövning och överklaga.

Ministeriet har också anförtrött centralkommissionen för konst den helhet som beviljandet av statens konstnärsstipendier baserat på kollegial bedömning utgör. Verksamheten med stipendier åt författare och översättare har överförts från ministeriet till biblioteksstipendienämnden, som har flyttats så att den finns i anslutning till centralkommis-

sionen för konst. Bildkonstens visningsstipendienämnd har likaså flyttats så att den finns i anslutning till centralkommissionen för konst. Kollegial bedömning som utförs av förtroendeorgan behöver inte ändras till den del det handlar om konstens autonomi. Beslutsprocesserna i samband med kollegial bedömning bör dock utvecklas och för ett allt öppnare beslutsfattande bör även stipendiebesluten vara förenade med möjlighet att begära omprövning och överklaga.

Till följd av att omvärlden har förändrats har den nuvarande indelningen i nio statliga konstkommissioner enligt lagen om konstens främjande visat sig vara ett stelbent arrangemang, vilket har lett till ett ökat antal sektioner. Ärenden som rör konstfrämjande stöd behandlas för närvarande förutom i centralkommissionen för konst som förtroendeorgan också i de nio statliga konstkommissionerna, de tre sektionerna och de två särskilda nämnderna. Ärenden som rör stödjande av konst behandlas dessutom i de tretton regionala konstkommissionerna.

Gränsmurarna mellan olika konstarter har blivit lägre, och samtidigt har samarbetet mellan de traditionella konstarterna och den mångkonstnärliga verksamheten ökat. När konstfältet förändras bör antalet förtroendeorgan och fördelningen av ansvarsområden kunna ändras på ett smidigare sätt än för närvarande. På så vis kan man svara på de föränderliga behoven i omvärlden och inom finansieringen av konstnärlig verksamhet. En sådan ändring kommer att öka jämlikheten mellan olika konstarter och göra det möjligt att bättre än för närvarande använda enhetliga bevilningskriterier.

I undervisnings- och kulturministeriets kulturpolitiska strategi från 2009 ingår ett åtgärdsförslag om att statens kulturförvaltning bör utvecklas så att den får en enklare struktur och att det statliga systemet med konstkommissioner bör stärkas. År 2010 förutsatte riksdagen i sin skrivelse med anledning av statsrådets redogörelse om kulturens framtid att det bereds en proposition om omvandling av centralkommissionen för konst till ett centrum för konstfrämjande. Också enligt regeringsprogrammet för statsminister Katainens regering ska centralkommissionen för konst ombildas till ett center för konstfräm-

jande. Vid reformen bevaras kollegial bedömning som ett led i beslutsprocessen.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Målsättning

Utgångspunkten för denna proposition är att verksamheten och strukturen för centralkommissionen för konst bör läggas om för att bättre svara mot de förändringar som redan har skett och kommer att ske i omvärlden, dock så att kollegial bedömning i anslutning till konstens autonomi tryggas.

Det är meningen att konstkommissionsväsendets konstfrämjande arbete ska bli tydligare genom att förtroendeorganets uppgifter baserade på kollegial bedömning och centrets myndighetsuppgifter tydligt separeras från varandra. Samtidigt ses centrets uppgifter över så att det får allt fler uppgifter där det förutsätts självständigt beslutsfattande och aktiva konst- och kultfrämjande åtgärder. Målet är sammanföra centret och dess regionala verksamhetsställen till en helhet, vilket förbättrar ämbetsverkets handlingskraft och förvaltning. Förvaltningen blir också genomskinligare. För att dessa mål ska kunna nås kommer det att inrättas ett ämbetsverk med namnet Centret för konstfrämjande. Centret ska ha regionala verksamhetsställen. I anslutning till centret ska det finnas förtroendeorgan med självständig beslutanderätt, nämligen konstrådet, statliga konstkommissioner, regionala konstkommissioner och särskilda nämnder.

Centrets och förtroendeorganens uppgiftsbeskrivningar förtydligas så att Centret för konstfrämjande är ett ämbetsverk som lyder under undervisnings- och kulturministeriets resultatstyrning och vars uppgiftsbeskrivning omfattar bl.a. främjande av konst och kultur samt konstnärernas konstnärliga arbete och försörjning på bred front i enlighet med ministeriets riktlinjer. Förtroendeorganens uppgift kommer att bestå av verksamhet som baserar sig på kollegial bedömning.

Inom reformen kvarstår förtroendeorganen på både riksnivå och regional nivå. De statliga konstkommissionerna och de regionala konstkommissionerna ska ha självständig be-

slutanderätt i ärenden som gäller stipendier och priser till konstnärerna. Detta stärker det konstfrämjande beslutsfattandet där kollegial bedömning med den tillhörande armlängdsprincipen om ett tillräckligt långt avstånd till politiska och tjänstemännens beslut utgör ett centralt element. Propositionen innebär därmed att konstens autonomi stärks.

Enligt 16 § i grundlagen är konstens frihet tryggad. Enligt regeringspropositionen om reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna (RP 309/1993 rd) ska frihet för uttryck och metoder råda på konstens område, vilket för sin del främjar den samhällseliga diskussionen och gör den mångsidigare. Bestämmelsen hör också nära samman med bestämmelserna om skydd för privatlivet i 10 § i grundlagen.

Enligt förslaget ska utnämningsexpraxisen i fråga om de statliga konstkommissionerna och de regionala konstkommissionerna ses över och sammanföras. Konstrådet ska utse medlemmarna i både de statliga och de regionala konstkommissionerna. Medlemmarna ska ha god konstnärlig kompetens.

Konstrådet ska finnas vid Centret för konstfrämjande. Vid ämbetsverken inom konstens och kulturens område har man de senaste åren övergått till en förvaltningsstruktur med en ämbetsverkschef som ledare och i huvudsak slopat ämbetsverkens direktioner. Direktionerna har slopats vid till exempel Museiverket och Statens konstmuseum. Det föreslås inte heller någon direktion eller styrelse för Centret för konstfrämjande. I stället ska konstrådet finnas, och det ska ha betydelsefulla konstpolitiska uppgifter. Konstrådet ska bl.a. besluta om de statliga konstkommissionernas ansvarsområden och antal. På så vis säkerställs möjligheterna att smidigt reagera på förändringar i omvärlden, större jämlikhet mellan olika konstarter och de statliga konstkommissionernas konstnärliga expertis.

Centrets uppgifter kommer att utökas och breddas. Förutom konstfrämjande uppgifter ska centret ha kulturfrämjande uppgifter till den del uppgifterna inte ankommer på någon annan myndighet. Avsikten är att undervisnings- och kulturministeriet ska fortsätta överföra operativa uppgifter från ministeriet till det nya ämbetsverket. Det nya centret

kommer att ha allt fler sådana konst- och kulturfrämjande uppgifter där det krävs en aktiv aktörsroll och expertis. Dessutom ska centret kunna anförtro de regionala verksamhetsstälлена riksomfattande konst- och kulturfrämjande specialuppgifter. Avsikten är också att ämbetsverket ska besluta i ärenden som rör statsunderstöd till sammanslutningar. Ministeriet kommer att fortsätta överföra sådana statsunderstödsärenden till centret där det krävs självständig beslutanderätt. Besluten om verksamhetsstöd enligt prövning till (de fem) konstskolorna kommer att anförtros centret som en ny uppgift.

I anslutning till reformen kommer det senare att utredas separat om extra konstnärspensioner och extra familjepensioner i anslutning till dem kan överföras från undervisnings- och kulturministeriet till Centret för konstfrämjande.

Ämbetsverket med dess regionala verksamhetsställen kommer att bilda en sammanhängande helhet för främjande av konst och kultur. Centrets handlingskraft kommer att förbättras genom att förvaltningen förenhetligas och genom att verksamheterna koncentreras till större helheter jämfört med det nuvarande konstkommissionsväsendet. Verksamheten vid de regionala verksamhetsstälлена kommer att förenhetligas genom att uppgifterna och de administrativa ärendena kan sammanföras i större grupper än enligt de nuvarande regionbyråerna, vilket innebär att antalet regionala verksamhetsställen kan minskas. Även ledningen av ämbetsverket kommer att bli tydligare och utvecklas. Ledarskapssystemet kommer att revideras så att ämbetsverket leds av en tjänsteman och inte längre av en förtroendevald ordförande. Effektivare samordning av resurserna, enhetligare förvaltning och förfaranden och effektivare beredning av förtroendeorganens beslut gör det möjligt att sköta de konst- och kulturfrämjande uppgifterna på riksnivå inom ramen för de resurser som finns.

Förvaltningen och dess genomsynlighet förbättras också genom att det skapas större klarhet i beslutsfattandet som rör statsunderstöd och stipendier. Det kommer att göras en tydligare åtskillnad än för närvarande mellan de beslut om statsunderstöd till sammanslutningar och de förvaltningsbeslut som fattas

vid ämbetsverket å ena sidan och de beslut som förtroendeorganen fattar utifrån bedömning och som rör stipendier och priser till enskilda konstnärer och konstnärsgrepp å andra sidan. För större öppenhet i beslutsfattandet kommer man dessutom att slopa de nuvarande förbuden mot omprövning och överklagande av beslut om statsunderstöd till sammanslutningar samt beslut om stipendier till enskilda konstnärer och arbetsgrepp. Omprövning av de statliga och de regionala konstkommissionernas beslut ska få begäras och besluten ska få överklagas på laglighetsgrund.

3.2 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om Centret för konstfrämjande. Genom den nya lagen upphävs den gällande lagen om organisering av konstens främjande.

Det föreslås att Centret för konstfrämjande inrättas. Dess ansvarsområde ska omfatta främjande konst och kultur. Ansvarsområdet utvidgas till att omfatta även främjande av kultur till den del detta inte enligt lag hör till uppgifterna för någon annan myndighet, eller ministeriet och ämbetsverken inom dess förvaltningsområde inte har avtalat särskilt om arbetsfördelningen i anslutning till detta. I samband med främjandet av konst och kultur ska ämbetsverket och förtroendeorganen i anslutning till det beakta olika befolkningsgrepp och den kulturella mångfalden i all sin verksamhet. Centret för konstfrämjande ska vara ett ämbetsverk som lyder under undervisnings- och kulturministeriet. Det ska omfattas av ministeriets resultatstyrning och ha regionala verksamhetsställen. I anslutning till centret kommer det att finnas förtroendeorgan med självständig beslutanderätt, nämligen statliga konstkommissioner och regionala konstkommissioner samt konstrådet. Dessutom ska nämnden för biblioteksstipendier åt författare och översättare och bildkonstens visningsstipendienämnd finnas i anslutning till centret.

Centret ska ha en direktör som utses för viss tid. I lagen föreslås bestämmelser om

organisering och ledning av samt beslutanderätt vid centret. Närmare bestämmelser kommer att utfärdas genom förordning av statsrådet. Avsikten är att bl.a. bestämmelser om Centret för konstfrämjandes befogenheter att besluta om organiseringen av ämbetsverkets verksamhet ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Centret ska självständigt besluta om bl.a. antalet regionala verksamhetsställen och deras verksamhetsområde. Förvaltningsstrukturerna och verksamhetsätten inom konstkommissionssystemet kommer att förenhetligas, vilket möjliggör effektivare samordning av i synnerhet ekonomiska ärenden, personalärenden och administrativa ärenden samt bättre användning av resurserna. Exempelvis ärenden som rör centrets ekonomi, personal och administration kommer att skötas centraliserat. Administrativa ärenden som rör de statliga och de regionala konstkommissionerna, beredningen av ärenden som hör till kommissionernas uppgifter, föredragningen av beslut och verkställigheten kommer att förenhetligas genom att likadana förfaranden införs. Även verksamhetsätten för verkställigheten av främjandet av konst och kultur, inklusive kommunikation, kommer att förenhetligas.

Övergången till elektronisk ärendehantering (Salama) och ansökan om statsunderstöd gör det möjligt att inom hela centret gruppera och fördela beredningsuppgifterna på ett smidigare sätt än tidigare. Vid de regionala verksamhetsställena kan den konst- och kulturfrämjande verksamheten och beslutsberedningen också sammanföras till större beredningsgrepp. Centrets resultatstyrningsförfarande moderniseras så att det stämmer överens med de nuvarande resultatstyrningsprinciperna för statliga verk.

Det föreslås att uppgifterna för Centret för konstfrämjande breddas. Centret kommer också att få nya uppgifter, vilket förutsätter att de nuvarande uppgifterna gallras till en del. Centrets viktigaste uppgifter anges i lagen. Närmare bestämmelser om dess uppgifter kommer att utfärdas genom förordning av statsrådet, till exempel när det gäller sådan bedömning av genomslagskraften som avses i statsunderstödslagen och utveckling av ansvarsområdet.

Centret för konstfrämjande ska på det nationella och det internationella planet ansvara för främjandet av konst och kultur samt konstnärernas konstnärliga arbete. Centret kommer att få allt fler sådana utvecklingsuppgifter där det krävs aktivt aktörskap. Vid centret kommer dessa uppgifter delvis att skötas av länskonstnärer, som kommer att arbeta med utvecklingsuppgifter inom konst och kultur på riksnivå och regional nivå. Utgångspunkten är att de nuvarande länskonstnärernas uppgiftsbeskrivning inte ska ändras i någon väsentlig grad, utan länskonstnärerna kommer att ha en central uppgift inom främjandet av konst och kultur. Uppgiftsbeskrivningarna kommer dock att preciseras så att eget konstnärligt arbete i likhet med stipendiekonstnärer inte ingår i länskonstnärernas uppdrag. För detta förutsätts det att uppgiftsbeskrivningen för de nuvarande länskonstnärerna preciseras.

Det föreslås att centret ska få fler statsunderstödsuppgifter relaterade till självständigt beslutsfattande. Det föreslås att de beslut om statsunderstöd till sammanslutningar som faller inom behörigheten för Centret för konstfrämjande ska fattas vid ämbetsverket. Beslutsfattandet kommer att bygga på ett förfarande med föredragning, liksom inom statsförvaltningen i övrigt. Vid bedömningen av de ansökningar om statsunderstöd till sammanslutningar som föredraganden bereder ska kommissionernas sakkunnigutlåtanden beaktas. Kommissionerna ska alltid ha rätt att yttra sig i statsunderstödsärenden som är under beredning. Centret ska sörja för att kommissionerna har tillräckliga uppgifter för att kunna ge utlåtande.

Som ärenden som rör enskilda konstnärer ska ämbetsverket besluta om bl.a. beviljande av resestipendier. Centret ska kunna begära att ordförandena för konstkommissionerna ger en bedömning av ansökningarna.

Centret ska också ha hand om administrativa ärenden som rör förtroendeorganens verksamhet, inklusive nämnden för biblioteksstipendier och bildkonstens visningsstipendienämnd, samt beredning och verkställighet i anslutning till deras uppgifter.

De regionala verksamhetsställena ska, i enlighet med verksamhetsplanen för Centret för konstfrämjande, i respektive region utföra de

uppgifter som ålagts centret. De regionala verksamhetsställena ska beakta särdragen i sin region när de genomför undervisnings- och kulturministeriets konst- och kulturpolitiska riktlinjer. När de regionala verksamhetsställena fullgör sina uppgifter ska de samarbeta med andra regionala myndigheter och konst- och kulturaktörer.

Dessutom ska centret kunna anförtro de regionala verksamhetsställena riksomfattande konst- och kulturfrämjande specialuppgifter. Som exempel kan nämnas utvecklingsuppgifter som gäller barnkultur eller en viss konstart. Länskonstnärerna kommer att utgöra en viktig resurs för det regionala konstfrämjande arbetet.

Enligt utvecklingsprinciperna för sektorforskning betonar man inom statsförvaltningens och ministeriernas verksamhet strategisk utveckling, kunskapsledning och bedömning av genomslagskraften. För detta behövs det informationsproduktion som tjänar förvaltningen och förstärkning av sektorforskningen. I synnerhet inom små förvaltningsområden, såsom kulturförvaltningen, är det viktigt att sammanföra resurserna för sektorforskning. Sektorforskningen ska producera sådan information om förvaltningsområdet som myndigheterna, de politiska beslutsfattarna och branschaktörerna kan använda för att utveckla kvaliteten på samt resultatrikedom och genomslagskraften för sitt beslutsfattande.

Avsikten är att inrikta forskningsverksamheten vid Centret för konstfrämjande så att det produceras information som är ändamålsenlig med tanke på det nya ämbetsverkets ansvarsområde. Ämbetsverket ska i första hand sörja för sin egen informationsproduktion i anslutning till de uppföljnings- och bedömningsuppgifter som föreskrivs för statsbidragsmyndigheter i 36 § i statsunderstödslagen.

Det föreslås att kollegial bedömning baserad på konstens autonomi stärks. Avsikten är att det i anslutning till Centret för konstfrämjande ska finnas ett konstråd, som ska ha en central uppgift som det organ som utser de statliga och de regionala konstkommissionerna och som undervisnings- och kulturministeriets konstpolitiska expertorgan och därmed som befrämjare av konst och kultur. När

konstrådet fullgör uppgifterna ska det samverka med konstkommissionerna.

Konstrådet ska med de restriktioner som anges i lagen besluta om bl.a. de statliga konstkommissionernas ansvarsområden, exakta namn och antal. På motsvarande sätt ska konstrådet besluta om antalet medlemmar i de statliga och de regionala konstkommissionerna och om utnämningen av medlemmarna i dem. Propositionen skapar möjligheter för att smidigt reagera på förändringar på konstfältet. När beslutanderätten i utnämningsärenden överförs från statsrådet, undervisnings- och kulturministeriet och landskapsförbunden till konstförvaltningen får konsten en allt autonomare ställning i samhället och förenhetligas konstförvaltningen.

Konstrådet kommer att kunna reagera på nya förändringar på konstfältet genom en särskild utvecklingspeng. Konstrådet ska lämna ämbetsverket sitt förslag till fördelning av anslagen för konst och göra en framställning om titeln akademiker. Undervisnings- och kulturministeriet ska utse konstrådet för tre år i sänder, och det ska bestå av minst sju och högst nio medlemmar. Konstrådets medlemmar ska vara insatta i konst eller kultur.

Det föreslås att det i anslutning till Centret för konstfrämjande också ska finnas av konstrådet utsedda statliga och regionala konstkommissioner. Kommissionerna ska besluta i ärenden som rör stipendier och priser till konstnärer och konstnärsgupper och baserar sig på kollegial bedömning. Konstkommissionerna ska vara verksamma som expertorgan. Dessutom ska de i egenskap av konstpolitiska expertorgan ta del i utarbetandet av centrets strategier.

Det ska finnas minst sju och högst tio statliga konstkommissioner. Konstrådet ska besluta om deras ansvarsområden, exakta namn och antal. Varje kommission ska ha minst fem och högst tolv medlemmar. Medlemmarna i de regionala konstkommissionerna ska utses av konstrådet i stället för av de nuvarande landskapsförbunden. Det ska finnas tretton konstkommissioner med minst fem och högst tolv medlemmar var. De regionala konstkommissionerna kommer att ha en central uppgift inom främjandet av konst.

Medlemmarna i de statliga och de regionala konstkommissionerna ska ha god konstnärlig sakkunskap. Kommissionernas mandatperiod ska vara två år. Bestämmelser om när kommissionerna ska utses samt om komplettering av sammansättningen, sammanträden, avgörande av ärenden i kommissionerna och arvoden ska utfärdas genom förordning av statsrådet.

I det här skedet förlås det inte några ändringar i ställningen för nämnden för biblioteksstipendier åt författare och översättare eller för bildkonstens visningsstipendienämnd. Vid undervisnings- och kulturministeriet pågår ett utredningsarbete som gäller detta. Beslut om nämnderna fattas senare.

Förslaget innebär att Centret för konstfrämjande får starkare självständig beslutanderätt. För statsunderstöd för främjande av konst kommer man alltså i första hand att använda de vinstmedel av penninglotterier och tippning och vadhållning som avsätts för ämbetsverket i statsbudgeten. På samma sätt som för närvarande kommer det i statsbudgeten att finnas ett särskilt anslag för de administrativa kostnaderna för Centret för konstfrämjande.

Det föreslås att normalt förfarande för sökande av ändring ska tillämpas på både ämbetsverkets sedvanliga statsunderstödsbeslut och förtroendeorganens beslut baserade på kollegial bedömning samt på konstrådets beslut om utvecklingsmedel vilka omfattas av statsunderstödslagen. Man ska först kunna begära omprövning av dessa beslut och efter det ska besluten få överklagas i normal ordning. Omprövning och överklagande ska vara möjliga på den grunden att beslutet anses vara lagstridigt. Ändringen ökar genomskynligheten i beslutsfattandet och förbättrar därmed konstnärernas rättsskydd.

Det föreslås också ändringar av lagen om statens konstnärstipendier. I fortsättningen ska konstrådet göra framställningar om tilldelning av titeln akademiker. Också för besluten om statens konstnärstipendier gäller att omprövning av besluten ska få begäras och att besluten ska få överklagas.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Ekonomiska konsekvenser

Denna proposition har inte några betydande ekonomiska konsekvenser.

I detta skede av reformen överförs ärenden som gäller statsunderstöd till konstskolorna från undervisnings- och kulturministeriet till Centret för konstfrämjande. Dessutom är det meningen att de regionala verksamhetsställen ska kunna anförtros riksomfattande specialuppgifter och att man i och med reformen ska kunna delegera även andra konstfrämjande operationella uppgifter till Centret för konstfrämjande.

När forskningsverksamheten sammanförs och det bibliotek som hör nära samman med den flyttas kommer det att frigöras resurser för kärnuppgifterna och utvecklingen av det nya ämbetsverket. Kostnaderna för biblioteksverksamheten rör sig kring 50 000 euro på årsbasis och kostnaderna för forskningsverksamheten kring 330 000 euro. Sammanlagt har fem årsverken använts. Den partiella ändringen av länskonstnärernas uppgiftsbekrivning och det att deras arbete kopplas till genomförandet av de konst- och kulturpolitiska riktlinjerna gör det möjligt för dem att sköta nya uppgifter.

Inrättandet av det nya ämbetsverket kommer inte att öka informationsförvaltnings- och it-kostnaderna. I dagens läge köper centralkommissionen för konst informations- och kommunikationstjänsterna av undervisnings- och kulturministeriet. Den använder ministeriets e-postsystem och Eduunitjänsterna och systemet Salama för elektronisk kommunikation och ärendehantering. Ministeriets it-stöd hjälper slutanvändarna inom hela konstkommissionsväsendet. Ministeriet sköter också informationsförvaltningsuppgifter för konstkommissionernas räkning, såsom utlåtanden och rapporter. Informationsförvaltningskostnaderna för hela konstkommissionsväsendet uppgick till ca 207 000 euro år 2011. Avsikten är att det nya ämbetsverket ska fortsätta köpa dessa tjänster centraliserat från ministeriet, vilket innebär att kostnaderna för ämbetsverket inte ändras till denna del.

Inrättandet av det nya ämbetsverket medför inte några bokföringstekniska kostnader, eftersom ämbetsverket inte kommer att bilda någon separat bokföringsenhet utan kvarstå som en del av ministeriets bokföringsenhet.

Inrättandet av konstrådet medför inte merutgifter i jämförelse med den nuvarande centralkommissionen för konst som förtroendeorgan. Med anledning av reformen kommer antalet förtroendevalda som är verksamma inom kommissionerna att minska kalkylmässigt med högst 140. Mängden påverkas av hur många kommissioner som tillsätts och hur många medlemmar de kommer att ha. Om antalet förtroendevalda minskar kommer också utgifterna för mötesarvoden och resor att minska. En minskning av antalet kommissioner och medlemmarna liksom indragningen av sektionerna kommer att medföra smärre inbesparingar i förvaltningsutgifterna. Också antalet möten för kommissionerna antas minska, eftersom antalet ärenden som kommissionerna ska besluta om minskar när ämbetsverket börjar besluta om statsunderstöd till sammanslutningar. Övergången till elektronisk ärendehantering (Salama) och ansökan om statsunderstöd gör det i vilket fall som helst möjligt att inom hela ämbetsverket gruppera och fördela beredningsuppgifterna på ett smidigare sätt än tidigare.

Också det att de regionala verksamhetsstäl-lenas förvaltningsärenden, konst- och kulturfrämjande verksamhet och beslutsberedning sammanförs till större grupper än enligt de nuvarande regionbyråerna kommer att effektivisera verksamheten och minska utgifterna. De årliga hyresutgifterna för de regionala konstkommissionerna uppgår för närvarande till ca 300 000 euro. Kalkylmässigt innebär en samgång mellan två regionala verksamhetsställen en årlig inbesparing på ca 23 000 i ämbetsverkets administrativa kostnader.

Revideringen av bestämmelserna om sökande av ändring kan antas påverka även domstolarnas verksamhet. Det är svårt att bedöma konsekvenserna för förvaltningsdomstolarnas och högsta förvaltningsdomstolens verksamhet. Det är tänkbart att tröskeln för att söka ändring är lägre än normalt strax efter att lagen har trätt i kraft och innan domstolarnas rättspraxis har tagit form. Det att besvärsträtten avgränsas till att gälla på lag-

lighetsgrunder kan i någon mån minska onödiga besvär och kostnader. Enligt uppgifterna för 2011 kostar ett avgörande av förvaltningsdomstolen ca 1 490 euro. Det kan uppskattas att behandlingen av 100 besvärsärenden i förvaltningsdomstolen innebär att ärendena binder arbetsinsatsen för 1,5-2 personer som arbetar med rättskipning. Behandlingen av ett ärende i högsta förvaltningsdomstolen kostar staten ca 2 380 euro.

Strävan är att man genom reformen, med beaktande av de nuvarande riktlinjerna för statsfinanserna, ska göra det möjligt att främja konst och kultur på riksnivå. För att denna målsättning ska uppnås måste de statliga myndigheterna kunna samordna verksamheten effektivare och använda resurserna bättre än för närvarande.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Reformen förbättrar och skapar större klarhet i konstkommissionsväsendets verksamhet och struktur. Genom reformen görs en uppdelning mellan själva ämbetsverket och förtroendeorganen. Centret för konstfrämjande som helhet ska bestå av ämbetsverket med dess regionala verksamhetsställen och förtroendeorganen i anslutning till ämbetsverket.

Reformen kommer att förbättra resultatstyrningssystemet för undervisnings- och kulturministeriet och ämbetsverket under det jämfört med nuvarande praxis. Ställningen och ansvaret för den som styr och den som styrs blir tydligare. Direktören för Centret för konstfrämjande kommer att ha ett tydligt resultatansvar för ämbetsverkets verksamhet.

Centret för konstfrämjande ska ledas av en direktör som utses för viss tid och verkar som chef för ämbetsverket. I stället för uppdraget som ordförande för centralkommissionen för konst inrättas tjänsten som direktör för Centret för konstfrämjande.

Omläggningen innebär att ämbetsverket ska sköta uppgifter för främjande av konst och kultur och av konstnärernas konstnärliga arbete och försörjning och svara för beredningen av ärenden som ankommer på Centret för konstfrämjande samt för föredragningen av beslut och verkställigheten av dem. Förvaltnings-, ekonomi- och personalärenden

som rör Centret för konstfrämjande kommer att skötas vid ämbetsverket.

Det att vissa statsunderstödsärenden och andra operativa uppgifter överförs på Centret för konstfrämjande innebär ett visst mått av extra arbete, men uppgifterna kan delvis skötas med hjälp av de resurser som frigörs när forskningsverksamheten omfördelas, delvis inom ramen för länskonstnärsuppgifterna och genom att vissa administrativa och konstfrämjande uppgifter sammanförs till större beredningsgrupper.

Propositionen medför att förfarandet för behandling av ärenden inom konstkommissionsväsendet harmonierar med den utveckling som skett på annat håll inom statsförvaltningen. Andra uppgifter än sådana på kollegial bedömning baserade uppgifter som centralkommissionen för närvarande sköter som förtroendeorgan kommer att överföras på ämbetsverket. Konstfrämjande uppgifter baserade på kollegial bedömning kommer på samma sätt som för närvarande att skötas av förtroendeorganen. Både de beslut om statsunderstöd till sammanslutningar som ämbetsverket fattar och de beslut om stipendier som kommissionerna fattar kommer att förenas med rätt att begära omprövning och rätt att överklaga.

De ökade uppgifterna och det större ansvaret samt den besvärsmätt som besluten ska vara förenade med förutsätter satsningar på förfaranden för föredragning av förvaltnings- och statsunderstödsärenden och satsningar på gemensamma beslutsriterier. Det kan antas att omprövningsförfarandet kommer att medföra extra arbete åtminstone till en början.

Reformen har konsekvenser för den nuvarande personalen vid centralkommissionen för konst. De anställdas uppgiftsbeskrivningar kan eventuellt ändras. För en del av de anställda kan arbetsplatsen eventuellt flyttas till en annan ort. I anslutning till förändringarna tillämpas vad som i statstjänstemannalagen (750/1994) bestäms om tjänstemännens ställning vid olika slags organisationsförändringar.

Reformen medför inte några ändringar i nuläget för ämbetsverkets ställning i förhållande till undervisnings- och kulturministeriet eller i statens regionförvaltning. Avsikten

är inte heller att det ska inrättas någon ny bokföringsenhet.

För överföring av utnämningen av de regionala konstkommissionerna från landskapsförbunden till konstrådet förutsätts det att lagen om utveckling av regionerna (1651/2009) ändras.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

Genom att revidera konstkommissionsväsendets uppgifter och struktur och genom att förenhetliga verksamhetssätten kan man effektivisera verksamheten och möjliggöra riksomfattande verkställighet att de konst- och kulturpolitiska riktlinjerna.

Genom att överföra beslutanderätt från statsrådet och undervisnings- och kulturministeriet till konstrådet som finns i anslutning till Centret för konstfrämjande, kommer man att öka konstens autonomi i samhället.

Förfarandena för beviljande av statsunderstöd kommer att bli enhetligare än för närvarande då det nya ämbetsverket övertar beviljandet av understöden. Införandet av samma principer och praxis, föredragningsförfarandet och möjligheterna att söka ändring i beslut kommer att stärka de sökandes likvärdighet och jämlikhet och genomskinligheten i beslutsfattandet. När de administrativa stöd-tjänsterna för de regionala konstkommissionerna eventuellt sammanförs till större beredningsenheter främjas också genomskinligheten och effektiviteten hos beslutsfattandet.

Reformen har inte några konsekvenser för jämställdheten mellan kvinnor och män. Den har inte heller några konsekvenser för olika medborgargrupper.

Antalet regionala förtroendeorgan för konst kvarstår oförändrat. Både de regionala konstkommissionerna och länskonstnärerna kommer att ha en central uppgift inom främjandet av konst och kultur.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

En omläggning av konstförvaltningen har diskuterats ända sedan 2006. I november 2009 lämnade centralkommissionen för konst in sina förslag i ärendet till ministeriet. Olika organisationer och inrättningar inom konstsektorn fick ta del av centralkommissionens förslag vid ett informations- och diskussionsmöte i december 2009.

Våren 2010 bereddes det vid undervisnings- och kulturministeriet ett utkast till en regeringsproposition om en reform av konstförvaltningen. Utkastet sändes på remiss till ca 150 aktörer inom konstområdet för vilka det dessutom ordnades ett separat informations- och diskussionsmöte i augusti 2010. Det lämnades 113 skriftliga utlåtanden, och 126 personer deltog i informations- och diskussionsmötet.

Under mötet och i utlåtandena fästes det uppmärksamhet vid att den nya organisationen inte inrymmer något samorgan för konstarna. Dessutom ansågs det att arm-längdsprincipen inte följs tillräckligt väl. De statliga konstkommissionernas ansvarsområden ansågs vara alltför vidsträckta. Dessutom framfördes det att missförhållandena inom det regionala konstkommissionsväsendet inte hade tagits upp. Även tidsplanen för beredningen av reformen ansågs vara alltför stram.

Hösten 2010 överlämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 1 a § i lagen om organisation av konstens främjande, lagen om konstnärspendier och om statens konstnärstipendier samt lagen om Statens konstmuseum (RP 189/2010 rd). Genom reformen ombildades konstnärspendier till statliga konstnärstipendier där stipendieperioden omfattar högst tio år och stipendietagarna har rätt att använda titeln konstnärspendier under stipendieperioden. Ändringarna trädde i kraft vid ingången av 2011.

År 2009 lät ministeriet i enlighet med regeringsprogrammet genomföra en utredning av omlokalisering av centralkommissionen för konst. I utredningsarbetet iaktogs anvisningarna i finansministeriets handbok om

omlokalisering (FM:s publikation 25/2008). Efter att ha fått utlåtande om utredningen av samordningsgruppen för omlokalisering fattade ministeriet i augusti 2010 ett beslut om att centralkommissionen för konst ska bli kvar i huvudstadsregionen. Motiveringarna var att centralkommissionen för konst redan har en stark regionorganisation, att de viktigaste samarbetsparterna finns i huvudstadsregionen och att huvudstadsregionen har den bästa tillgängligheten jämfört med regionerna.

Lagen om organisering av konstens främjande och lagen om Statens konstmuseum ändrades så att statens konstverkskommission vid ingången av 2011 flyttade från centralkommissionen för konst till Statens konstmuseum.

Efter den regeringsproposition som bereddes på våren 2010, efter remissyttrandena om den och efter de partiella reformer som genomförts har man vid undervisnings- och kulturministeriet berett ett nytt utkast till proposition i ärendet i enlighet med det som nämns i regeringsprogrammet. I samband med beredningen av den nya propositionen hörde ministeriet ordförandena vid centralkommissionen för konst fyra gånger under 2011.

Ändringarna har vid två olika möten presenterats för de anställda vid centralkommissionen för konst. Vid centralkommissionen för konst inleddes det dessutom 2011 en ledd strategiprocess i anslutning till förändringen. I samarbete med ämbetsverkets personal och förtroendeorganen har man preliminärt planerat personal- och ämbetsverksstrukturen i förhållande till ansvarsområdet och uppgifterna för det nya ämbetsverk som ska inrättas. Arbetet kommer att fortsätta när ämbetsverkets struktur har klarnat och kommer att utnyttjas bl.a. vid samarbetsförfarandet. Reformen genomförs i enlighet med lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (651/1998).

Utkastet till lag behandlades av ministerarbetsgruppen för förvaltning och regional utveckling vid två olika möten i april 2012. Undervisnings- och kulturministeriet har börjat genomföra den utredning av omlokalisering som ministerarbetsgruppen förutsatte i fråga om de regionala verksamhetsställen

antal och placeringsorter. Arbetsgruppen förordade att förslaget föreläggs statsrådet. Också kulturpolitiska ministerarbetsgruppen förordade vid sitt möte i april 2012 att förslaget föreläggs statsrådet.

5.2 Remissyttrandena

Propositionsutkastet sändes på remiss, och för aktörerna inom branschen ordnades det ett informations- och diskussionsmöte om utkastet i mars 2012. Det lämnades 126 skriftliga yttranden, och i informations- och diskussionsmötet deltog 128 personer. Yttrandena lämnades av bl.a. de riksomfattande konstorganisationerna, centralkommissionen för konst, statliga och regionala konstkommissionerna, landskapsförbunden, närings-, trafik- och miljöcentralerna, justitieministeriet, finansministeriet, Finlands Kommunförbund, den högsta förvaltningsdomstolen, förvaltningsdomstolarna, huvudorganisationerna för de statsanställda, Aalto-universitet, Sibelius-Akademien, Teaterhögskolan, Statens konstmuseum och Finlands Nationalopera. Dessutom genomfördes separata webropolenkäter för konstnärer och konstnärsorganisationer.

Omläggningen av konstförvaltningen och förslaget om att skilja ämbetsverket och förtroendeorganen från varandra vann understöd i vida kretsar. Tydligheten i utkastet till lag kritiserades, eftersom det hade föreslagits att flera angelägenheter skulle regleras genom förordning av statsrådet. I fråga om förtroendeorganen fästes uppmärksamhet vid att det föreslagna konstrådet inte motsvarar det nuvarande samorganet centralkommissionen för konst. Dessutom ansågs det att armlängdsprincipen om ett tillräckligt avstånd för konsten inte följs tillräckligt och att det att utnämningen av de riksomfattande och de regionala grupperna för konstbedömning binds tidsmässigt till regeringsperioderna kommer att äventyra konstens autonomi.

Uppmärksamhet fästes vid antalet bedömningsgrupper, antalet medlemmar i dem och behörighetsvillkoren för medlemmarna. Antalet grupper och medlemsantalet ansågs vara för litet. Däremot ansågs det att konstrådets och gruppernas mandatperioder var för långa.

Benämningen bedömningsgrupp ansågs inte heller vara bra. Ämbetsverkets ställning som verkställande organ för statens konst- och kulturpolitik samt direktörens ställning vid ämbetsverket ansågs vara för starka.

Det ansågs att de omständigheter som nämnts i det föregående och det att ämbetsverket skulle få besluta om antalet regionala verksamhetsställen kommer att äventyra möjligheterna till lika tillgång till konst och kultur och myndigheternas samarbete i regionerna. Dessutom ifrågasattes möjligheterna att beakta regionernas särdrag i samband med främjandet av konst och kultur och möjligheterna att bevara länskonstnärernas uppgiftsbeskrivning i regionerna vid det nuvarande.

Uppgiften att främja kultur ansågs vara delvis oklar inom ämbetsverkets ansvarsområde. Möjligheten att söka ändring i ämbetsverkets och förtroendeorganens beslut understöddes.

Utvecklingsförslagen har till stor del beaktats i denna proposition. På basis av remissyttrandena ändrades förtroendeorganens antal, namn, mandatperiod och medlemsantal. Det föreslås dessutom att dessa angelägenhe-

ter ska anges i lagen, liksom antalet kommissioner. När de regionala konstkommissionerna tillsätts ska regionala aktörer som är viktiga med tanke på konstens ställning höras.

Beslutsförfarandet vid ämbetsverket och direktörens ställning vid det har klargjorts i motiveringen genom en beskrivning av föredragningsförfarandet inom statsförvaltningen. Dessutom konstateras det att direktören ska utnännas för viss tid. I motiveringen betonas vikten av samarbete inom ämbetsverkets och förtroendeorganens verksamhet.

Motiveringen har kompletterats med ett omnämnande av att de regionala verksamhetsställena i sitt uppdrag ska samarbeta med andra regionala myndigheter och aktörer inom konst och kultur. Benämningen länskonstnär har inte ändrats. Motiveringen har dessutom kompletterats med en beskrivning av länskonstnärernas riksomfattande och regionala uppgifter och ett omnämnande av att de regionala verksamhetsställena ska höras när länskonstnärerna väljs. Kulturen som en uppgift för ämbetsverket har klarlagts i motiveringen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag**1.1 Lagen om Centret för konstfrämjande**

1 §. Ansvarsområde. I paragrafen föreskrivs det om ansvarsområdet för det ämbetsverk som ska inrättas. Centret för konstfrämjande ska främja konst och kultur. Främjandet av kultur ska vara en uppgift för centret till den del den uppgiften inte enligt lag ankommer på någon annan myndighet, eller ministeriet och ämbetsverken inom dess förvaltningsområde inte har avtalat särskilt om arbetsfördelningen i anslutning till detta. Exempelvis undervisnings- och kulturministeriet, kommunerna, landskapsförbunden, närings-, trafik- och miljöcentralerna och ämbetsverken inom förvaltningsområdet, såsom Museiverket och Statens konstmuseum, fullgör för sin del uppgifter av detta slag. Även andra än myndigheter, exempelvis Finlands Filmstiftelse och Stiftelsen Frame, har hand om kulturfrämjande uppgifter som ministeriet anförtrott dem.

Centrets ansvarsområde omfattar således inte grundläggande uppgifter som rör till exempel kulturarvet, biblioteksväsendet, upphovsrätten, statsandelarna till konst- och kulturinstitutioner eller kommunernas allmänna kulturverksamhet. Centret kommer dock att vara en aktiv aktör som i samarbete med andra aktörer främjar konst och kultur.

År 2012 uppgår den statliga finansieringen av kommunernas allmänna kulturverksamhet till ca 6 miljoner euro. Av statsandelen för undervisnings- och kulturverksamheten anvisas ca 152 miljoner euro för förvaltningen av museer, teatrar och orkestrar. Statsandelen för grundläggande konstundervisning per undervisningstimme uppgår till ca 77 miljoner euro och finansieringen per invånare uppgår till 2,2 miljoner euro. Statsandelarna och statsunderstöden till folkhögskolorna uppgår till ca 93 miljoner euro. Ungefär hälften av undervisningstimmarerna i folkhögskolorna berör konst och kultur. Dessutom beviljar undervisnings- och kulturministeriet enskilda statsandelar för främjande av konst och kul-

tur till ett belopp av ca 100 miljoner euro. De största mottagarna av dessa är Finlands Nationalopera och Suomen Kansallisteatteri (Finlands Nationalteater). Understöden till dem rör sig sammanlagt kring 50 miljoner euro.

Kommunerna är den största finansiären av kultur. Även många andra aktörer finansierar kultur, såsom närings-, trafik- och miljöcentralerna och landskapsförbunden. De finansierar kultur bl.a. genom strukturfondsprojekt. Totalkostnadsförslagen för de projekt under programperioden 2007-2013 som inletts fram till utgången av 2010 uppgick till närmare 150 miljoner euro. Kultur finansieras också av olika privata aktörer, såsom kulturfonder och andra stiftelser eller sammanslutningar. I samband med främjandet av konst och kultur ska centret och förtroendeorganen i anslutning till det beakta olika befolkningsgrupper och den kulturella mångfalden i all sin verksamhet. Utgångspunkten är att på ett strömlinjeformat sätt främja de kulturella rättigheterna och delaktigheten för olika befolkningsgrupper (exempelvis åldersminoriteter, språkminoriteter, sexuella minoriteter, könsminoriteter, kulturella minoriteter, romska och samiska minoriteter, åskådningar och kulturella referensgrupper).

2 §. Organisering av verksamheten. Enligt 1 mom. är Centret för konstfrämjande ett ämbetsverk som omfattas av undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde och resultatstyrning. Enligt 2 § 3 mom. i den gällande lagen om konstens främjande lyder centralkommissionen för konst, statens konstkommissioner och de regionala konstkommissionerna under undervisnings- och kulturministeriet. Centret för konstfrämjande som helhet ska bestå av ämbetsverket med dess regionala verksamhetsställen och förtroendeorgan i anslutning till myndigheten, det vill säga statliga konstkommissioner, regionala konstkommissioner, konstrådet och särskilda nämnder.

Enligt 2 mom. ska närmare bestämmelser om organisering av centrets verksamhet utfärdas genom förordning av statsrådet. Avsikten är att det ska utfärdas bestämmelser

om bl.a. centrets befogenheter att besluta om organiseringen av ämbetsverkets verksamhet, inbegripet ärenden som rör de regionala verksamhetsstälernas ekonomi, personal och administration, och om antalet regionala verksamhetsställen.

Utgångspunkten är att förvaltningsstrukturerna och verksamhetsätten inom konstkommissionssystemet ska förenhetligas, vilket möjliggör effektivare samordning av skötseln av uppgifterna för främjande av konst och kultur och av ekonomiska ärenden, personalärenden och administrativa ärenden samt bättre användning av resurserna. I enlighet med detta kan centret på ett centraliserat sätt sköta de ekonomiska ärendena, personalärendena och de administrativa ärendena för Centret för konstfrämjande som helhet, de regionala verksamhetsställena medräknade. Ett undantag är de ärenden som sköts av Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (Palkeet).

Verksamhetsätten för verkställigheten av främjandet av konst och kultur, inklusive kommunikation, kommer att förenhetligas och funktionerna kommer att sammanföras till större helheter. Exempelvis förvaltningsärenden som rör de regionala konstkommissionerna och beredningen av ärenden som hör till kommissionernas uppgifter samt föredragningen och verkställigheten av beslut kan centraliseras till större beredningsgrupper så att beredningen av ärenden kan effektiviseras och föredragningstjänsterna för kommissionerna förbättras. Vid de nuvarande regionbyråerna finns det två eller tre tjänstemän, och i händelse av sjukledighet och tjänstledighet är det svårt att ordna arbetet. Förslaget möjliggör bättre vikariatarrangemang när det gäller skötseln av administrativa uppgifter. Förslaget gör det också möjligt att sköta riksomfattande specialuppgifter och bl.a. föredragningsförfarande vid de regionala verksamhetsställena.

Centret ska också ansvara för anställningsfrågor som rör de visstidsanställda länskonstnärer som arbetar med konstfrämjande uppgifter i regionerna. Uppgifterna för deras närmaste chefer får dock bli kvar i regionerna.

3 §. Uppgifter. I 1 mom. föreskrivs det om uppgifterna för Centret för konstfrämjande.

Som första uppgift nämns att centret ska främja konst och kultur nationellt och internationellt. Centret ska verkställa undervisnings- och kulturministeriets konst- och kulturfrämjande riktlinjer bl.a. genom att genomföra utvecklingsprojekt, utnämna länskonstnärer och bevilja finansiering och andra stöd till sammanslutningar i konst- och kulturfrämjande syfte. När centret anställer länskonstnärer ska det höra de regionala verksamhetsställena. Länskonstnärerna har en viktig uppgift inom främjandet av konst och kultur. När centret beviljar finansiering och annat stöd till sammanslutningar ska det beakta kommissionernas sakkunnigutlåtanden.

Som andra uppgift nämns att centret ska främja konstnärernas nationella och internationella arbetsvillkor. Centret ska stödja bl.a. konstnärers och konstnärgruppers nätbyggnad och residensverksamhet samt genomföra utvecklingsprojekt. Centret ska också bevilja resestipendier för enskilda konstnärer. Vid beredningen av beslut om resestipendier ska ordförandena för kommissionerna kunna höras.

Som tredje uppgift föreskrivs det att centret ska medverka i arbetet för att främja konstnärernas försörjningsvillkor, bl.a. genom att verka som sakkunnig i frågor som rör konstnärernas försörjning. Som exempel kan nämnas social- och pensionsskyddsärenden. Centret ska kunna höra de statliga konstkommissionerna i ärenden som gäller konstnärernas försörjning.

Den fjärde uppgiften går ut på att ansvara för administrativa och ekonomiska frågor som rör de statliga och de regionala konstkommissionerna och de särskilda nämnderna samt konstrådet, vilka finns i anslutning till centret. Dessutom ska centret se till att konstkommissionerna samarbetar vid beredningen av ärenden.

Centret ska svara för beredningen av de ärenden och för föredragningen och verkställigheten av de beslut som hör till uppgifterna för förtroendeorganen. Varje regionalt verksamhetsställe ska kunna sköta administrativa uppgifter för den regionala konstkommission eller de regionala konstkommissioner som finns inom dess verksamhetsområde.

De beslut om anslag som hör till förtroendeorganens uppgifter ska beredas ur laglighetsperspektiv och kommissionerna ska bedöma den konstnärliga nivån.

Förvaltningslagen (434/2003) ska iakttas vid förtroendeorganens beslutsfattande. Tjänstemännen vid Centret för konstfrämjande ska bereda och föredra förtroendeorganens beslut. Enligt 118 § i grundlagen ansvarar en tjänsteman för att hans eller hennes ämbetsåtgärder är lagliga. En föredragande svarar för det som har beslutats på hans eller hennes föredragning, om inte han eller hon har reserverat sig mot beslutet.

Som femte uppgift anges att centret ska vara ministeriets expertmyndighet inom sitt ansvarsområde. Centret ska bl.a. ge sakkunnigutlåtanden ur perspektivet för sitt ansvarsområde.

Som sjätte uppgift nämns att centret för undervisnings- och kulturministeriet ska utarbeta ett motiverat förslag om de anslag som ska upptas i statsbudgeten för centrets ansvarsområde. Centret ska utarbeta sitt förslag på basis av framställning från konstrådet.

Den sjunde uppgiften går ut på att sörja för de övriga uppgifter för främjande av konst och kultur som föreskrivs särskilt eller som undervisnings- och kulturministeriet anför centret.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om de regionala verksamhetsställets uppgifter. Varje regionalt verksamhetsställe ska inom sitt verksamhetsområde, som ett led i ämbetsverkets verksamhetsplan, ansvara för de uppgifter som Centret för konstfrämjande har enligt 1 mom. 1, 2 och 4 punkten. På så vis kan de regionala verksamhetsställena bidra till att främja konsten, kulturen och konstnärernas arbetsvillkor samt sörja för administrativa uppgifter i anslutning till de regionala konstkommissionernas verksamhet, såsom beredningen och föredragningen av ärenden samt verkställigheten av beslut som hör till dessa organs uppgifter, och andra uppgifter som ämbetsverket anför dem. De regionala verksamhetsställena ska beakta särdragen i sin region när de genomför undervisnings- och kulturministeriets konst- och kulturpolitiska riktlinjer. När de regionala verksamhetsställena fullgör sina uppgifter ska de

samarbeta med andra regionala myndigheter och konst- och kulturaktörer.

Dessutom ska ämbetsverket kunna anförtro de regionala verksamhetsställena riksomfattande konst- och kulturfrämjande specialuppgifter. Avsikten är att de regionala verksamhetsställena i hela landet ska ansvara för uppgifterna inom en viss konst- eller kulturrell sektor. Som exempel kan nämnas riksomfattande främjande av barnkultur, vilket det regionala verksamhetsstället genomför bl.a. genom att bygga nätverk mellan branschaktörer, samordna och stödja utvecklingsprojekt och ordna branschrelaterad information.

Centrets uppgifter har setts över så att vissa uppgifter har separerats från förtroendeorganens uppgifter baserade på kollegial bedömning. En del av centrets uppgifter är desamma som uppgifterna för de nuvarande statliga konstkommissionerna, regionala konstkommissionerna och centralkommissionen för konst, men en del uppgifter har lagts till och en del uppgifter har gallrats bort. De viktigaste nya uppgifterna är utvecklingsuppgifter där det krävs aktivt aktörskap och beviljande av statsunderstöd till sammanslutningar.

Forskningsverksamheten vid Centret för konstfrämjande kommer att inriktas så att ämbetsverket har hand om sin produktion av information i anslutning till den uppföljnings- och bedömningsuppgift som föreskrivs för statsbidragsmyndigheter i 36 § i statsunderstödslagen. Enligt den lagen ska statsbidragsmyndigheten på lämpligt sätt följa resultaten och ändamålsenligheten i fråga om användningen av statsunderstöd som den beviljat samt deras verkningar på konkurrensen och olika befolkningsgruppers ställning liksom deras miljökonsekvenser och andra verkningar. Statsbidragsmyndigheten ska med jämna mellanrum utvärdera nödvändigheten av statsunderstöden och behoven av att utveckla dem.

Avsikten är att den konst- och kulturpolitiska forskningen ska centraliseras och att resurserna vid de små separata sektorforskningsenheterna för konst- och kulturpolitik ska sammanföras, vilket kommer att stärka forskningen och dess genomslagskraft.

Enligt 3 mom. ska närmare bestämmelser om centrets uppgifter utfärdas genom förord-

ning av statsrådet. Genom förordning utfärdas bestämmelser om bl.a. centrets uppgift vid bedömning av genomslagskraften inom och utveckling av ansvarsområdet, fastställelse av länskonstnärernas ansvarsområden och uppgifter samt samordning av konstkommissionernas verksamhet.

4 §. Ledning och beslutanderätt. Enligt 1 mom. ska Centret för konstfrämjande ledas av en direktör. Centret för konstfrämjande ska ha en arbetsordning som fastställs av direktören.

För närvarande finns det inte någon egentlig ämbetsverkschef vid centralkommissionen för konst, utan detta uppdrag har skötts av ordföranden för förtroendeorganet. Sedan 1990-talet har uppdraget på några undantag när skötts som huvudsyssla. Generalsekretären är chef för förvaltningsbyrån. Generalsekretären har både förvaltningschefsuppgifter och berednings- och verkställighetsuppgifter som gäller beslut som fattas av centralkommissionen för konst (förtroendeorganet). Genom den föreslagna bestämmelsen skapas det större klarhet i ledningen av, ansvarsfördelningen för och beslutsförfarandet vid ämbetsverket.

I 2 mom. föreskrivs det om avgörande av ärenden vid Centret för konstfrämjande. Direktören ska förutom arbetsordningen också avgöra andra ärenden som centret beslutar om, bortsett från de ärenden där beslutanderätten har tillskrivits förtroendeorganen i anslutning till centret eller de ärenden som enligt arbetsordningen ska avgöras av någon annan tjänsteman vid ämbetsverket. Direktören ska efter föredragning besluta om till exempel statsunderstöd som beviljas sammanslutningar. Vid beslutsberedningen ska föredraganden beakta konstkommissionernas sakkunnigutlåtanden.

Enligt 3 mom. ska närmare bestämmelser om ärenden som anges i arbetsordningen, direktörens tjänsteuppgifter och om avgörande av ärenden utfärdas genom förordning av statsrådet. Direktörstjänsten ska vara tidsbegränsad (fem år). Direktören ska fatta besluten efter föredragning i samråd med förtroendeorganen.

5 §. Konstrådet. I 1 mom. föreskrivs det om konstrådets uppgifter. Som första uppgift nämns att konstrådet ska besluta om de stat-

liga konstkommissionerna ansvarsområden, deras exakta namn och deras antal. I enlighet med det föreslagna 6 § 2 mom. ska det kunna finnas minst sju och högst tio kommissioner. För närvarande regleras de statliga konstkommissionernas ansvarsområden, namn och exakta antal genom lag. Avsikten är att det ska bli möjligt att smidigare än för närvarande reagera på förändringar i omvärlden på konstfältet.

Som andra uppgift nämns att konstrådet ska utse ordförande för och övriga medlemmar i de statliga och de regionala konstkommissionerna. Enligt 4 § i lagen om konstens främjande förordnas medlemmarna i de statliga konstkommissionerna av statsrådet och medlemmarna i de regionala konstkommissionerna av landskapsförbundet i kommissionens verksamhetsområde. Genom den föreslagna enhetliga utnämningsspraxisen kan man öka enhetligheten för de statliga och de regionala konstkommissionerna. Överföringen av beslutanderätten i utnämningssärenden från statsrådet, undervisnings- och kulturministeriet och landskapsförbunden till konstförvaltningen ökar konstens autonoma ställning i samhället.

I enlighet med de föreslagna bestämmelserna i 6 § 3 mom. och 7 § 3 mom. ska var och en av de statliga och de regionala konstkommissionerna kunna ha minst fem och högst tolv medlemmar.

Som tredje uppgift anges att konstrådet ska lämna Centret för konstfrämjande förslag till fördelning av anslagen för konst. En sådan framställning ska göras årligen. Framställningen ska utgöra bakgrundsmaterial som Centret för konstfrämjande kan utnyttja när det i enlighet med 3 § 1 mom. 6 punkten bereder det förslag om de anslag för ansvarsområdet som ska upptas i statsbudgeten vilket ska lämnas in till ministeriet.

Som fjärde uppgift nämns att konstrådet ska bevilja statsunderstöd och stipendier av de utvecklingsmedel som anvisats konstrådet. Under året ska konstrådet i form av olika slags försöks- och utvecklingsprojekt kunna anvisa utvecklingsanslag för aktuella nya initiativ.

Den femte uppgiften går ut på att konstrådet ska göra en framställning om att synnerligen meriterade konstutövare ska förlänas ti-

teln akademiker enligt lagen om statens konstnärstipendier (734/1969). För närvarande görs framställningen av centralkommissionen för konst.

Som sjätte uppgift ska konstrådet vara ministeriets expertorgan vid framtagning av konstpolitiska riktlinjer och som sjunde uppgift ska det sörja för de övriga uppgifter som föreskrivs särskilt eller som ministeriet anförtror konstrådet. Konstrådet ska samverka med konstkommissionerna.

Enligt 2 mom. ska konstrådet ha minst sex och högst åtta medlemmar samt en ordförande. Ordföranden och medlemmarna ska utses av undervisnings- och kulturministeriet. Konstrådet ska inom sig välja en vice ordförande. Konstrådets medlemmar ska vara insatta i konst eller kultur.

Enligt 3 mom. är konstrådets mandatperiod tre år. Enligt 4 mom. ska konstrådets medlemmar och ordförande utses av undervisnings- och kulturministeriet efter att ministeriet har hört organisationer inom konstens område och andra aktörer som är viktiga med tanke på konsten och kulturen. När konstrådet tillsätts ska det ses till att det får en mångsidig konstnärlig sakkunskap. Avsikten är att en del av medlemmarna i konstrådet ska vara yrkeskonstnärer. Dessutom ska det ses till att konstrådet också får en mångsidig övrig sakkunskap och att språkliga och regionala synpunkter beaktas. Avsikten är att en av medlemmarna i konstrådet ska vara tjänsteman vid ämbetsverkets resultatstyrande ministerium.

Avsikten är att ministeriet ska höra centrala organisationer och inrättningar inom branschen och andra relevanta aktörer, såsom läroanstalter. När konstrådet tillsätts ska dessutom kraven enligt lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986) beaktas. När ärendet bereds ska avseende också fästas vid medlemmarnas åldersstruktur och tidigare erfarenhet av liknande uppgifter. Utnämningen av medlemmar ska inte längre kunna bindas enbart vid personer som föreslås av organisationer och inrättningar.

Enligt 5 mom. ska bestämmelser om när konstrådet ska utses samt om komplettering av sammansättningen, sammanträden, avgörande av ärenden och arvoden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Genom förordning av statsrådet kommer det att föreskrivas att konstrådet ska ha utsetts senast den 1 september. Om ett mandat blir ledigt ska ministeriet utse en ny medlem för den återstående tiden. Direktören för Centret för konstfrämjande ska vara konstrådets föredragande.

6 §. Statliga konstkommissioner. I 1 mom. föreslås bestämmelser om de statliga konstkommissionernas uppgifter. De statliga konstkommissionerna ska utses av konstrådet.

Som första uppgift nämns att kommissionerna ska besluta om statens konstnärstipendier enligt lagen om statens konstnärstipendier (734/1969). Centret ska vid behov avgöra till vilken konstkommission det ärende som någon av kommissionerna ska avgöra hör.

Som andra uppgift nämns att kommissionerna inom var sitt ansvarsområde ska besluta om stipendier och priser till konstnärer och konstnärsgupper. Vid beviljandet av stipendier tillämpas statsunderstödslagen. Centret ska vid behov avgöra till vilken konstkommission det ärende som någon av kommissionerna ska avgöra hör.

Som tredje uppgift nämns att kommissionerna ska ge sakkunnigutlåtanden i ärenden inom sitt ansvarsområde. Som exempel kan nämnas att undervisnings- och kulturministeriet kan begära att en kommission ger sin ståndpunkt i en specialfråga som gäller en viss konstart. Avsikten är att kommissionerna ska vara starka expertorgan inom sitt ansvarsområde.

Som fjärde uppgift nämns att kommissionerna i egenskap av konstpolitiska expertorgan ska ta del i utarbetandet av centrets strategier.

Som femte uppgift nämns att kommissionerna ska vara expertorgan för det regionala verksamhetsställe som har hand om riksfattande specialuppgifter inom kommissionens konstområde. Kommissionen ska kunna delge det regionala verksamhetsstället sin sakkunskap till exempel vid genomförande av utvecklingsprojekt eller bedömning av understödsbeslut.

För främjande av Finlands konst finns det enligt 1 § i den gällande lagen nio statliga konstkommissioner inom olika konstområ-

den. Dessutom har kommissionerna rätt att tillstätta sektioner. Kommissionernas ansvarsområden eller exakta antal anges inte längre i den nya lagen. I den nya lagen finns det inte längre någon bestämmelse om be- myndigande att tillsätta sektioner. Avsikten är att göra systemet för konstfrämjande smi- digare genom att minska uppsplittringen och göra det möjligt att på ett smidigt sätt reagera på förändringar på konstfältet.

Enligt 2 mom. ska det finnas minst sju och högst tio statliga konstkommissioner.

Enligt 3 mom. ska varje statlig konstkom- mission ha en ordförande och minst fyra och högst elva övriga medlemmar. Kommissionen ska inom sig välja en vice ordförande. Medlemmarna ska ha god konstnärlig sak- kunskap.

Enligt 6 § i den gällande förordningen om konstens främjande kan var och en av statens konstkommissioner ha högst elva medlem- mar. Var och en av de kommissioner som tillsatts för 2010—2012 har nio medlemmar, ordföranden medräknad. Inom det nya sys- temet kommer antalet medlemmar i kom- missionerna att kunna variera beroende på hur stor räckvidd kommissionerna har och hur många olika konstarter som är företräd- da i respektive kommission.

Konstnärlig sakkunskap finns förutom bland utövarna av konst också till exempel bland dem som arbetar med förvaltnings-, musei-, undervisnings- och forskningsupp- gifter inom en konstart och bland konstkritiker inom konstområdet. Enligt gällande lag om konstens främjande ska medlemmarna av de statliga konstkommissionerna vara meritera- de utövarare av konst eller kännare på konst- området i fråga. I fråga om grunderna för hur medlemmarna ska utses motsvarar den före- slagna bestämmelsen 3 § 1 mom. i den gäl- lande lagen. Förslaget innebär därmed att en fortsättning enligt nuvarande praxis stöds.

Enligt 3 mom. ska mandatperioden för de statliga konstkommissionerna vara två år. Samma person ska kunna utses till ordföran- de för och medlem av en kommission för högst två mandatperioder i följd och på nytt tidigast två år senare.

Innan de statliga konstkommissionerna till- sätts ska konstrådet enligt 4 mom. höra aktö- rer som är viktiga med tanke på konsten. När

medlemmarna väljs ska det ses till att kom- missionen får en mångsidig konstnärlig och övrig sakkunskap och att språkliga och regi- onala synpunkter beaktas. I 4 § 1 mom. i den gällande lagen om konstens främjande sägs att medlemmarna i konstkommissionerna förordnas av statsrådet bland dem som har föreslagits av centrala organisationer och in- rättningar inom olika områden av konsten och kulturen, sedan dessa har hörts.

Avsikten är att förslag om medlemmar i konstkommissionerna ska inhämtas av dessa organisationer och inrättningar och av andra relevanta aktörer, exempelvis läroanstalter. När kommissionerna tillsätts ska dessutom kraven enligt lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män beaktas.

När ärendet bereds ska avseende också fäs- tas vid medlemmarnas åldersstruktur och ti- digare erfarenhet av liknande uppgifter. Ut- nämningen av medlemmar ska inte längre kunna bindas enbart vid personer som före- slås av organisationer och inrättningar.

Enligt 5 mom. ska bestämmelser om när de statliga konstkommissionerna ska utses samt om komplettering av sammansättningen, sammanträden, avgörande av ärenden och arvoden utfärdas genom förordning av stats- rådet. Bestämmelser om organisering av kommissionernas förvaltning i övrigt ska ges i arbetsordningen för Centret för konstfräm- jande.

Genom förordning av statsrådet kommer det anges att de statliga konstkommissioner- na ska ha utsetts senast den 1 januari. Om ett mandat i kommissionen blir ledigt ska konst- rådet utse en ny medlem för den återstående tiden.

7 §. Regionala konstkommissioner. I 1 mom. föreslås bestämmelser om de regio- nala konstkommissionernas uppgifter. De regionala konstkommissionerna ska utses av konstrådet.

Som första uppgift för de regionala konst- kommissionerna nämns att de ska besluta om stipendier och priser till konstnärer och konstnärsgupper inom sitt verksamhetsom- råde. Stipendierna till konstnärerna har ka- raktär av arbets- eller projektstipendier. Vid beviljandet av stipendier tillämpas statsun- derstödslagen. Avsikten är att kommissio- nerna i regionerna ska koncentrera sig på att

stödja konstnärer som behöver särskilt stöd för att de ska kunna bli delaktiga av riksfattande stipendier. Målet är att kommissionerna ska företråda lokal och regional sakkunskap och vara centrala aktörer inom konstfrämjandet som helhet.

Som andra uppgift nämns att de regionala konstkommissionerna i egenskap av konstpolitiska sakkunniga inom sitt område ska ta del i utarbetandet av centrets strategier.

För det tredje ska de regionala konstkommissionerna ge sakkunnigutlåtanden. Den tjänsteman som förordnas till chef för det regionala verksamhetsstället, inte längre konstkommissionen, ska besluta om andra än statsunderstöd baserade på kollegial bedömning. Avsikten är att utlåtande om dessa statsunderstödsärenden dock vid behov ska begäras av kommissionen.

Enligt 2 mom. ska det, liksom för närvarande, finnas tretton regionala konstkommissioner. Kommissionernas verksamhetsområde bildas så som bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

Enligt 3 mom. ska varje regional konstkommission ha en ordförande och minst fyra och högst elva övriga medlemmar. Kommissionen väljer inom sig en vice ordförande. Medlemmarna ska ha god konstnärlig sakkunskap.

Enligt gällande förordning om konstens främjande är antalet medlemmar högst elva. För de regionala konstkommissioner som tillsatts för 2010—2012 gäller att nio av dem har nio medlemmar och fyra har tio medlemmar.

Konstnärlig sakkunskap finns förutom bland utövarna av konst också till exempel bland dem som arbetar med förvaltnings-, musei-, undervisnings- och forskningsuppgifter inom en konstart och bland konstkritiker inom konstområdet. Enligt gällande lag om konstens främjande ska medlemmarna i en regional konstkommission vara kännare på något konstområde eller vara insatta i regional kultur. Den föreslagna bestämmelsen innebär att det ställs likadana expertkrav på medlemmarna i de regionala konstkommissionerna som på medlemmarna i de statliga konstkommissionerna.

Enligt 4 mom. ska mandatperioden för en regional konstkommission vara två år. Sam-

ma person ska kunna utses till ordförande för och medlem av en kommission för högst två mandatperioder i följd och på nytt tidigast två år senare.

Innan medlemmarna i de regionala konstkommissionerna utses ska konstrådet enligt 5 mom. höra sådana aktörer i regionen som är viktiga med tanke på konsten. När medlemmarna väljs ska det ses till att kommissionen får en mångsidig konstnärlig, regional och övrig sakkunskap och att språkliga synpunkter beaktas. Bestämmelsen avviker från 4 § 3 mom. i den gällande lagen om konstens främjande. Enligt det momentet förordnas medlemmarna av en regional konstkommission av landskapsförbundet i kommissionens verksamhetsområde sedan regionala organisationer och inrättningar för konst har hörts.

Avsikten är att förslag till medlemmar i de regionala konstkommissionerna ska inhämtas av regionala organisationer och inrättningar för konst och av andra relevanta aktörer, exempelvis läroanstalter. När kommissionerna tillsätts ska dessutom kraven enligt lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män beaktas.

När ärendet bereds ska avseende också fästas vid medlemmarnas åldersstruktur och tidigare erfarenhet av liknande uppgifter. Utnämningen av medlemmar ska inte längre kunna bindas enbart vid personer som föreslås av organisationer och inrättningar.

Enligt 6 mom. ska bestämmelser om verksamhetsområdena och om när de regionala konstkommissionerna ska utses samt om komplettering av sammansättningen, sammanträden, avgörande av ärenden och arvodet utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om organisering av kommissionernas förvaltning i övrigt ska ges i arbetsordningen för Centret för konstfrämjande.

Genom förordning av statsrådet kommer det att anges att de regionala konstkommissionerna ska ha utsetts senast den 1 januari. Om ett mandat i kommissionen blir ledigt ska konstrådet utse en ny medlem för den återstående tiden.

8 §. Särskilda nämnder. I paragrafen nämns två särskilda nämnder som kommer att finnas i anslutning till Centret för konstfrämjande. Innehållet motsvarar 1 a § i den

gällande lagen om konstens främjande. Den ena nämnden är nämnden för biblioteksstipendier, om vilken det föreskrivs i lagen om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare. Den andra nämnden är bildkonstens visningsstipendienämnd, om vilken det föreskrivs i lagen om vissa stipendier åt bildkonstnärer.

9 §. Donationer och testamenten. Enligt paragrafen ska Centret för konstfrämjande få ta emot donationer och testamenten. Paragrafen är en sedvanlig bestämmelse om statliga ämbetsverk inom kultursektorn. Närmare bestämmelser om mottagande av donationer och testamenten finns i statsrådets beslut angående allmänna bestämmelser om mottagande och användning av donations- och testamentsmedel i statens ämbetsverk och inrättningar (35/1974).

10 §. Avgifter. Bestämmelser om avgifter som tas ut för statens prestationer och om grunderna för avgifterna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). I paragrafen föreslås en sedvanlig hänvisningsbestämmelse till den lagen. Enligt lagen om grunderna för avgifter till staten ska närmare bestämmelser om avgifterna utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

11 §. Finansiering av främjande av konst. Enligt paragrafen ska de anslag som behövs för finansiering av i den föreslagna lagen avsedda konstfrämjande åtgärder anvisas Centret för konstfrämjande i första hand av vinstmedel från penninglotterier samt tippnings- och vadhållningsspel. Innehållet motsvarar 5 § 2 mom. i den gällande lagen om konstens främjande. Tippningsvinstmedlen utgör ungefär hälften av de medel som i statsbudgeten anvisats centralkommissionen för konst, de statliga konstkommissionerna och de regionala konstkommissionerna i konstfrämjande syfte. De administrativa kostnaderna för Centret för konstfrämjande, konstrådet, konstkommissionerna och de särskilda nämnderna kommer på samma sätt som för närvarande att betalas med statsbudgetmedel.

12 §. Tillämpning av statsunderstödslagen. Enligt paragrafen ska statsunderstödslagen (688/2001) tillämpas på stipendier och understöd som avses i den föreslagna lagen.

Bestämmelsen är konstaterande men behövs på grund av att konstkommissionerna har karaktär av förtroendeorgan och för att skapa större klarhet i systemet.

13 §. Ändringsökande. I 1 mom. föreskrivs om möjligheten att begära omprövning av ett beslut om beviljande av understöd eller stipendium som fattats av Centret för konstfrämjande, de statliga konstkommissionerna, de regionala konstkommissionerna eller konstrådet. Omprövning ska begäras hos den som fattat beslutet. Bestämmelser om omprövningsförfarande finns i förvaltningslagen.

Enligt 2 mom. ska ett beslut med anledning av begäran om omprövning få överklagas på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Förvaltningsdomstolen är den instans som ska pröva överklagandet.

Enligt förslaget ska besvär få anföras på den grunden att beslutet anses strida mot lag. I förvaltningsprocesslagen, som tillämpas som allmän lag vid sökande av ändring i förvaltningsärenden, finns inte några särskilda bestämmelser om på vilka grunder ändring får sökas i beslut i förvaltningsärenden. En vedertagen utgångspunkt är dock att det till förvaltningsdomstolens behörighet endast hör att bedöma lagenligheten hos det beslut som överklagas. Myndigheternas prövningsrätt vid beslutsfattandet begränsas också generellt till lagenligheten och iakttagandet av förvaltningsrättsliga principer. Det att beslutet strider mot lag kan därför gälla som enda besvärgrund.

Utredning av lagstridigheten inkluderar till exempel jävssituationer och andra procedurfel. På laglighetsgrund kan det också utredas om förfarandet i ärendet strider mot de förvaltningsrättsliga principer som avses i 6 § i förvaltningslagen, till exempel jämlikhet.

Med anledning av besvär tar domstolen däremot inte ställning till exempelvis om ett i och för sig lagenligt beslut är ett lyckat beslut, om det finns bättre alternativ till det eller om utgången i ärendet är ändamålsenlig.

Beviljandet av stipendier baserar sig på bedömning och jämförelse av de sökandes konstnärliga meriter. Bedömningen och jämförelsen görs av medlemmarna i konstkommissionerna. Beslut som gäller konstnärliga meriter baserar sig på sådana bedömningar

som inte på ett naturligt sätt lämpar sig för rättslig prövning i domstol via överklagande. Av dessa orsaker är det motiverat att den del av beslutet som gäller ändamålsenligheten och de konstnärliga meriterna inte heller i fortsättningen ska få överklagas genom besvär. Exempelvis bedömning av konstnärernas konstnärliga meriter i samband med stipendiebeslut kommer därmed inte att omfattas av rättsprövning.

Regleringen förtydligar medvetenheten om att det inte hör till domstolens uppgifter att bedöma till exempel hur pass lyckat ett beslut är, om det finns bättre alternativ eller om utgången i ärendet är ändamålsenlig. På så vis behöver de som ansöker om stipendier eller understöd inte leva med en felaktig uppfattning om omfattningen av förvaltningsdomstolens behörighet, vilket skulle kunna leda till onödiga besvär och kostnader både för de sökande själva och för domstolsväsendet.

Förvaltningsdomstolens beslut ska få överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

I lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (701/1993) finns bestämmelser om rättegångsavgifter. Behandling i förvaltningsdomstol och högsta förvaltningsdomstolen av sådana ärenden som hänför sig till den föreslagna lagen ska vara avgiftsbelagd.

Ingen har subjektiv rätt att få understöd eller stipendier. Ur den synvinkeln kan det fortfarande vara motiverat med det besvärsförbud som för närvarande gäller för beslut av centralkommissionen för konst. Med tanke på öppenheten och genomskinligheten i beslutsfattandet anses det dock vara nödvändigt att slopa besvärsförbudet i samband med understöds- och stipendieärenden. På så vis innebär ändringen att konstnärernas rättskydd förbättras.

I 35 § i statsunderstödslagen bestäms om verkställighet av beslut trots att ändring har sökts.

I det föreslagna 3 mom. sägs att på verkställigheten av ett beslut om stipendium eller understöd tillämpas 35 § i statsunderstödslagen. Besluten ska få verkställas även om de överklagas. Beslut om återkrav av statsun-

derstöd ska få verkställas så som anges i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

I 4 mom. föreslås en bestämmelse om besvärsförbud i samband med priser. Priser som beviljas av konstkommissionerna har karaktär av erkännande i efterhand för konstnärligt förtjänstfull verksamhet. Priserna beviljas utan ansökan.

Centralkommissionen för konst och konstkommissionerna fattar årligen sammanlagt ca 13 000 statsunderstödsbeslut, av vilka ca 10 000 är stipendiebeslut. Det är tänkbart att man i fortsättningen ytterligare överför sådana statsunderstödsärenden från undervisnings- och kulturministeriet till Centret för konstfrämjande som det utifrån ministeriets strategiska riktlinjer inte är ändamålsenligt att sköta vid ministeriet.

Statsunderstödsbeslut som ministeriet beslutar om får överklagas på laglighetsgrund. När beslutsärenden tidigare har överförts från ministeriet till centralkommissionen för konst har besluten börjat omfattas av besvärsförbudet. När beslutsförfarandet i statsunderstöds- och stipendieärenden ändras vid det föreslagna Centret för konstfrämjande är det motiverat att dessa beslut ska få överklagas på samma sätt som övriga ärenden som gäller utdelning av anslag som upptagits i statsbudgeten.

14 §. Närmare bestämmelser och föreskrifter. Enligt 1 mom. ska bestämmelser om personalen vid Centret för konstfrämjande, om tillsättande av tjänster, tjänstledigheter och vikariat samt om företrädande av staten vid domstolar och andra myndigheter utfärdas genom förordning av statsrådet.

I arbetsordningen för Centret för konstfrämjande ska det ges närmare bestämmelser om organisering av arbetet vid Centret för konstfrämjande, om tjänstemännens uppgifter och om organisering av förvaltningen i övrigt.

15 §. Ikraftträdande och övergångsbestämmelser. I 1 mom. ingår en sedvanlig ikraftträdandebestämmelse.

Genom den nya lagen upphävs enligt 2 mom. lagen av den 14 juli 1967 om organisering av konstens främjande (328/1967) jämte ändringar.

Enligt 3 mom. ska konstrådet första gången, det vill säga vid ingången av 2013, utses för en längre tid än tre år till skillnad från den treårsperiod som föreslås i 5 § 3 mom. Detta behövs för att konstrådet ska få tillräcklig tid för sin verksamhet under det inledande skedet. Dessutom säkerställs det att konstrådet och de statliga och de regionala konstkommissionerna utses vid olika tidpunkter i fortsättningen. I fortsättningen ska konstråden alltid tillsättas vid ingången av september och konstkommissionerna vid ingången av året.

De statliga konstkommissioner och de regionala konstkommissioner som har tillsatts för 2010—2012 ska till dess att konstrådet tillsatt nya statliga och regionala konstkommissioner fortsätta fullgöra de uppgifter som enligt den föreslagna lagen ankommer på dessa konstkommissioner.

I 4 mom. sägs att när tjänstemän förflyttas från centralkommissionen för konst till anställning hos Centret för konstfrämjande ska statstjänstemannalagen (750/1994) iakttas.

I 5 mom. ingår en sedvanlig bestämmelse om att åtgärder som krävs för verkställigheten av den nya lagen ska få vidtas innan lagen träder i kraft.

1.2 Lagen om statens konstnärsstipendier

3 §. Centret för konstfrämjande ska besluta om storleken på statens konstnärsstipendium. För närvarande beslutar undervisnings- och kulturministeriet om detta.

4 §. I paragrafen bestäms om tilldelning av titeln akademiker. Enligt gällande lag görs framställningen av centralkommissionen för konst. I fortsättningen ska konstrådet i anslutning till Centret för konstfrämjande ha rätt att göra framställningen.

4 b §. I paragrafen bestäms om sökande av ändring i beslut om beviljande av stipendium. För närvarande beviljas stipendierna av centralkommissionen för konst. I fortsättningen ska stipendiebesluten fattas av en statlig konstkommission i anslutning till Centret för konstfrämjande.

För närvarande är beslut om beviljande av stipendium förenade med besvärsförbud. Det föreslås att det ska få begäras omprövning av

beslut om beviljande av stipendium och att besluten ska få överklagas. Förfarandet för sökande av ändring motsvarar det som gäller för beslut om understöd och stipendier som beviljas med stöd av den föreslagna lagen om Centret för konstfrämjande.

4 d §. Statens konstnärsstipendier ska liksom för närvarande betalas ut kalendermånadsvis. Genom den ändrade paragrafen förtydligas principen om att generella höjningar enligt tjänstekollektivavtalen gäller för statens konstnärsstipendier. Av grundad anledning ska man få avvika från tidtabellen för utbetalning.

4 e §. I paragrafen hänvisas det till statsunderstödslagen. Det föreslås att bestämmelsen om förbud mot att söka ändring utgår.

1.3 Lagen om utveckling av regionerna

10 §. Det föreslås att tillsättandet av de regionala konstkommissionerna ska strykas i förteckningen över landskapsförbundens uppgifter. Landskapsförbunden ska fortfarande tillsätta idrottsråden.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

Med stöd av lagen om Centret för konstfrämjande kommer statsrådet att utfärda en förordning om Centret för konstfrämjande. Avsikten är att förordningen ska innehålla närmare bestämmelser om organisering av verksamheten vid Centret för konstfrämjande, om centrets uppgifter, om direktörens uppgifter, om avgörande av ärenden samt om konstrådet och konstkommissionerna. Dessutom kommer det att bestämmas om personalen, om behörighetsvillkor för och tillsättande av tjänster, tjänstledigheter och vikariat samt om företrädande av staten.

Bestämmelser om centralkommissionen för konst finns också i statstjänstemannaförordningen (971/1994), inkomstskatteförordningen (1551/1992) och förordningen om statens tjänstekollektivavtal (1203/1987). Dessa förordningar bör i sinom tid ändras med anledning av att Centret för konstfrämjande inrättas.

Närmare bestämmelser om organisering av arbetet vid Centret för konstfrämjande, om

tjänstemännens uppgifter och om organisering av förvaltningen i övrigt kommer att ges i centrets arbetsordning.

3 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013.

Avsikten är att till dess att konstrådet tillsatt nya statliga och regionala konstkommissioner ska de statliga konstkommissioner och de regionala konstkommissioner som tillsatts före den nya lagens ikraftträdande fortsätta fullgöra de uppgifter som enligt den nya lagen ankommer på de statliga och de regionala konstkommissionerna.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 16 § i grundlagen är konstens frihet tryggad. Enligt motiveringen i regeringspropositionen om reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna (RP 309/1993 rd) ska frihet för uttryck och metoder råda på konstens område, vilket för sin del främjar den samhälleliga diskussionen och gör den mångsidigare. Bestämmelsen hör också nära samman med bestämmelserna om yttrandefrihet i 12 § i grundlagen.

Genom reformen förtydligas arbetsfördelningen mellan Centret för konstfrämjande som ämbetsverk och konstkommissionerna. De statliga konstkommissionerna och de regionala konstkommissionerna ska ha självständig beslutanderätt i ärenden som gäller stipendier och priser till konstnärer. Detta stärker det konstfrämjande beslutsfattandet där kollegial bedömning med den tillhörande armlängdsprincipen om ett tillräckligt långt avstånd till politiska och tjänstemännens beslut utgör ett centralt element. Propositionen innebär därmed att konstens autonomi stärks.

I 5 a § i den gällande lagen om konstens främjande sägs att ändring i ett sådant beslut av centralkommissionen för konst, de statliga konstkommissionerna eller de regionala konstkommissionerna som gäller beviljande av pris, stipendium eller understöd inte får sökas genom besvär. Enligt den föreslagna lagen om Centret för konstfrämjande ska besvärshöjningsförbud i fortsättningen bara gälla beslut

om beviljande av priser. Övriga beslut ska få bli föremål för omprövningsbegäran och få överklagas på laglighetsgrund.

Enligt 21 § i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Grundlagsutskottet har ansett att uttrycket ”ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter” i 21 § 1 mom. i grundlagen hänger samman med omständigheter som enligt finsk rätt betraktas som rättigheter och skyldigheter. Vilken som helst för den enskilde positivt myndighetsåtgärd är inte ett beslut som gäller den enskildes rätt i den mening som grundlagen avser. Grundlagen utgår från att lagstiftningen innefattar ett tillräckligt exakt kriterium för att det uppkommer en relation mellan den enskilde och det allmänna som kan betraktas som en rättighet (GrUU 12/1997 rd, s. 1/II, GrUU 16/200 rd, s. 4). Också bestämmelserna om villkoren för rättigheter eller förmåner som är beroende av prövning och alltså inte omfattas av så kallad subjektiv rätt utgör ett tillräckligt exakt underlag för att det ska uppstå ett förhållande mellan individen och det allmänna som kan betraktas som en rätt i den mening som 21 § 1 mom. i grundlagen avser (GrUU 42/2010 rd, s. 4/I).

Finansiering med hjälp av stipendier beviljade av centralkommissionen för konst och konstkommissionerna är beroende av prövning, och ingen har subjektiv rätt att få understöd eller stipendier. Ur den synvinkeln kan det i och för sig fortfarande vara motiverat med det besvärshöjningsförbud som för närvarande gäller för beslut av centralkommissionen för konst. Med tanke på öppenheten och genomskinligheten i beslutsfattandet bör det dock vara möjligt att på söka ändring i beslut som gäller understöds- och stipendieärenden. Undanröjandet av besvärshöjningsförbudet stärker konstnärernas rättsskydd till denna del.

Det föreslås att besvär över förvaltningsdomstolens beslut ska få anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Ett system med besvärstillstånd anses vara möjligt, eftersom det före-

slås att stipendie- och understödsbesluten förenas med omprövningsförfarande. Ingen har heller subjektiv rätt att få understöd eller stipendier. De rättsmedel som föreslås i denna proposition kan anses vara tillräckliga med tanke på rättsskyddet. Grundlagsutskottet har inte ansett att besvärstillstånden strider mot bestämmelserna om rättsskydd i 21 § i grundlagen (GrUU 33/2006 rd, GrUU 37/2005 rd, GrUU 4/2005 rd, GrUU 4/2004 rd och GrUU 33/2008 rd).

Besvärsförbudet ska kvarstå när det gäller sådana beslut om beviljande av priser som de

statliga och de regionala konstkommissionerna fattar. Det föreslagna förbudet mot att söka ändring bedöms vara möjligt med tanke på 21 § i grundlagen, eftersom priserna har karaktär av erkännande i efterhand för förtjänstfull verksamhet och eftersom de beviljas utan ansökan.

Enligt regeringen torde bestämmelserna om besvärsförbud kunna stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om Centret för konstfrämjande**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Ansvarsområde

För främjande av konst och kultur finns Centret för konstfrämjande. Kulturens främjande hör till centrets uppgifter till den del den uppgiften inte ankommer på någon annan myndighet.

2 §

Organisering av verksamheten

Centret är ett ämbetsverk som lyder under undervisnings- och kulturministeriet och som har regionala verksamhetsställen. I anslutning till centret finns konstrådet, statliga konstkommissioner, regionala konstkommissioner och särskilda nämnder.

Närmare bestämmelser om organisering av centrets verksamhet utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Uppgifter

Centret ska

1) främja konst och kultur nationellt och internationellt,

2) främja konstnärernas nationella och internationella arbetsvillkor,

3) medverka i främjandet av konstnärernas försörjningsvillkor,

4) ansvara för förvaltningen av de statliga konstkommissionerna, de regionala konstkommissionerna, de särskilda nämnderna och konstrådet, vilka finns i anslutning till centret, och för beredningen av ärenden samt förredragningen och verkställigheten av beslut som hör till dessa organs uppgifter,

5) vara undervisnings- och kulturministeriets expertmyndighet inom sitt ansvarsområde,

6) utarbeta ett motiverat förslag för undervisnings- och kulturministeriet om de anslag som ska upptas i statsbudgeten för centrets ansvarsområde,

7) sörja för de övriga uppgifter för främjande av konst och kultur som föreskrivs särskilt eller som undervisnings- och kulturministeriet anförtrot centret.

Varje regionalt verksamhetsställe ska sörja för uppgifterna enligt 1 mom. 1, 2 och 4 punkten inom sitt område. Dessutom får centret anförtro de regionala verksamhetsställena riksomfattande specialuppgifter för främjande av konst och kultur.

Närmare bestämmelser om centrets uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Ledning och beslutanderätt

Centret leds av en direktör. Centret ska ha en arbetsordning som fastställs av direktören.

Direktören avgör sådana ärenden vid centret som det inte föreskrivs att ska avgöras av konstrådet, de statliga konstkommissionerna, de regionala konstkommissionerna eller de särskilda nämnderna eller som det inte i arbetsordningen anges att ska avgöras av någon annan tjänsteman vid centret.

Närmare bestämmelser om ärenden som anges i arbetsordningen, direktörens tjänsteuppgifter och om avgörande av ärenden utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Konstrådet

Konstrådet ska

1) besluta om de statliga konstkommissionernas ansvarsområden, namn och antal,

2) utse ordföranden för och de övriga medlemmarna i de statliga och de regionala konstkommissionerna,

3) lämna centret förslag till fördelning av anslagen för konst,

4) besluta om användningen av de utvecklingsmedel som anvisats konstrådet genom att bevilja statsunderstöd eller stipendier,

5) göra en framställning om titeln akademiker enligt lagen om statens konstnärsstipendier (734/1969),

6) vara undervisnings- och kulturministeriets expertorgan vid framtagning av konstpolitiska riktlinjer,

7) sörja för de övriga uppgifter som föreskrivs särskilt eller som undervisnings- och kulturministeriet anförtrot konstrådet.

Konstrådet består av ordförande samt minst sex och högst åtta övriga medlemmar. Ordföranden och medlemmarna utses av undervisnings- och kulturministeriet. Konstrådet väljer inom sig en vice ordförande. Konstrådets medlemmar ska vara insatta i konst eller kultur.

Konstrådets mandatperiod är tre år.

Innan konstrådet tillsätts ska ministeriet höra aktörer som är viktiga med tanke på

konsten och kulturen. När konstrådet tillsätts ska det ses till att det får en mångsidig konstnärlig och övrig sakkunskap och att språkliga och regionala synpunkter beaktas.

Närmare bestämmelser om när konstrådet ska utses samt om komplettering av sammansättningen, sammanträden, avgörande av ärenden och arvoden utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Statliga konstkommissioner

De statliga konstkommissionerna ska

1) besluta om stipendier enligt lagen om statens konstnärsstipendier,

2) inom var sitt ansvarsområde besluta om stipendier och priser till konstnärer och konstnärsgrupper,

3) ge sakkunnigutlåtanden i ärenden inom sitt ansvarsområde,

4) i egenskap av expertorgan inom sitt ansvarsområde ta del i centrets strategiarbete för konst,

5) vara expertorgan för det regionala verksamhetsställe som har hand om riksomfattande specialuppgifter inom kommissionens ansvarsområde.

Det ska finnas minst sju och högst tio statliga konstkommissioner.

Varje statlig konstkommission ska ha en ordförande samt minst fyra och högst elva övriga medlemmar. Kommissionen väljer inom sig en vice ordförande. Medlemmarna ska ha god konstnärlig sakkunskap.

De statliga konstkommissionernas mandatperiod är två år. Samma person kan utses till ordförande för eller medlem av en kommission för högst två mandatperioder i följd och på nytt tidigast två år senare. Innan en kommission tillsätts ska konstrådet höra aktörer som är viktiga med tanke på konsten. När en kommission tillsätts ska det ses till att den får en mångsidig konstnärlig och övrig sakkunskap och att språkliga och regionala synpunkter beaktas.

Närmare bestämmelser om när de statliga konstkommissionerna ska utses samt om komplettering av sammansättningen, sammanträden, avgörande av ärenden och arvoden utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om organisering av kommissionernas förvaltning i övrigt ges i centrets arbetsordning.

7 §

Regionala konstkommissioner

De regionala konstkommissionerna ska

1) besluta om stipendier och priser till konstnärer och konstnärsgrupper inom sin region,

2) i egenskap av expertorgan inom sitt verksamhetsområde ta del i centrets strategiarbete för konst,

3) ge sakkunnigutlåtanden.

Det ska finnas tretton regionala konstkommissioner.

Varje regional konstkommission ska ha en ordförande samt minst fyra och högst elva övriga medlemmar. Kommissionen väljer inom sig en vice ordförande. Medlemmarna ska ha god konstnärlig sakkunskap.

De regionala konstkommissionernas mandatperiod är två år. Samma person kan utses till ordförande för och medlem av en kommission för högst två mandatperioder i följd och på nytt tidigast två år senare.

Innan en regional konstkommission tillsätts ska konstrådet höra regionala aktörer som är viktiga med tanke på konstens ställning. När en kommission tillsätts ska det ses till att den får en mångsidig sakkunskap och att språkliga synpunkter inom verksamhetsområdet beaktas.

Närmare bestämmelser om de regionala konstkommissionernas verksamhetsområden, om när konstkommissionerna ska utses samt om komplettering av sammansättningen, sammanträden, avgörande av ärenden och arvoden utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om organisering av kommissionernas förvaltning i övrigt ges i centrets arbetsordning.

8 §

Särskilda nämnder

I anslutning till centret finns följande särskilda nämnder:

1) för beviljande av stipendier och understöd en nämnd om vilken det föreskrivs i lagen om vissa stipendier och understöd åt författare och översättare (236/1961),

2) för beviljande av stipendier en nämnd om vilken det föreskrivs i lagen om vissa stipendier åt bildkonstnärer (115/1997).

9 §

Donationer och testamenten

Centret får ta emot donationer och testamenten.

10 §

Avgifter

På avgifter som tas ut för centrets prestationer tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

11 §

Finansiering av främjande av konst

De anslag som behövs för finansiering av i denna lag avsedda konstfrämjande åtgärder anvisas centret i första hand av vinstmedel från penninglotterier samt från tippnings- och vadhållningsspel.

12 §

Tillämpning av statsunderstödslagen

På stipendier och understöd som avses i denna lag tillämpas statsunderstödslagen (688/2001).

13 §

Ändringssökande

Omprövning av ett beslut om beviljande av understöd eller stipendium får, på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003), begäras hos den som fattat beslutet.

Ett beslut med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär på

det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Besvär får anföras endast på den grunden att beslutet strider mot lag. Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

På verkställigheten av ett beslut om stipendium eller understöd tillämpas 35 § i statsunderstödslagen.

Ett beslut om utdelning av pris som meddelats av en konstkommission får inte överklagas genom besvär.

14 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Bestämmelser om personalen vid centret, om tillsättande av tjänster, tjänstledigheter och vikariat samt om företrädande av staten vid domstolar och andra myndigheter utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om organisering av arbetet vid centret, om tjänstemännens uppgifter och om organisering av förvaltningen i övrigt ges i centrets arbetsordning.

---

15 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om organisering av konstens främjande (328/1967).

Mandatperioden för konstrådet som tillsätts när denna lag träder i kraft löper med avvikelse från 5 § 3 mom. till den 31 augusti 2016.

De statliga konstkommissioner och de regionala konstkommissioner som har tillsatts före ikraftträdandet av denna lag ska till dess att konstrådet tillsatt statliga och regionala konstkommissioner fortsätta fullgöra de uppgifter som enligt denna lag ankommer på dessa konstkommissioner.

När tjänstemän förflyttas från centralkommissionen för konst till anställning hos centret ska statstjänstemannalagen (750/1994) iakttas.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av lagen om statens konstnärstipendier**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statens konstnärstipendier (734/1969) 3 § 4 mom. samt 4, 4 b, 4 d och 4 e §, sådana de lyder, 3 § 4 mom. i lag 1135/2010, 4 § i lag 531/2008, 4 b § i lag 367/2000 samt 4 d och 4 e § i lag 666/2002, som följer:

3 §

Centret för konstfrämjande beslutar om storleken på statens konstnärstipendium.

4 §

Republikens president kan på framställning av konstrådet som avses i 5 § i lagen om Centret för konstfrämjande (/) tilldela synnerligen meriterade konstutövare titeln akademiker. Denna titel kan samtidigt innehas av högst elva konstutövare. Den expedition som gäller titeln är avgiftsfri.

4 b §

Stipendium beviljas på beslut av en statlig konstkommission som avses i 6 § i lagen om Centret för konstfrämjande.

Omprövning av ett beslut om beviljande av stipendium får, på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003), begäras hos den som fattat beslutet.

Ett beslut med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningspro-

cesslagen (586/1996). Besvär får anföras endast på den grunden att beslutet strider mot lag. Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

På verkställigheten av ett beslut om stipendium eller understöd tillämpas 35 § i statsunderstödslagen.

4 d §

Statens konstnärstipendier betalas ut kalendermånadsvis och med iakttagande av överenskomna grunder för generella höjningar av lönen för statstjänstemän. Av grundad anledning får man avvika från tidtabellen för utbetalning.

4 e §

På konstnärstipendier som avses i denna lag tillämpas i övrigt vad som bestäms i statsunderstödslagen (688/2001).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

3.

Lag

om ändring av 10 § i lagen om utveckling av regionerna

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utveckling av regionerna (1651/2009) 10 § 1 mom. 8 punkten som följer:

10 §

Landskapsförbundens uppgifter

Landskapsförbunden

8) tillsätter idrottsråden,

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av
denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 31 maj 2012

Vid förhinder för statsministern, försvarsminister

STEFAN WALLIN

Kultur- och idrottsminister *Paavo Arhinmäki*

Lag**om ändring av lagen om statens konstnärstipendier**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statens konstnärstipendier (734/1969) 3 § 4 mom. samt 4, 4 b, 4 c och 4 e §, sådana de lyder, 3 § 4 mom. i lag 1135/2010, 4 § i lag 531/2008, 4 b § i lag 367/2000 samt 4 d och 4 e § i lag 666/2002, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om storleken på statens konstnärstipendium.

4 §

Republikens president kan på framställning av centralkommissionen för konst tilldela synnerligen meriterade konstutövare titeln akademiker. Denna titel kan samtidigt innehas av högst elva konstutövare. Den expedition som gäller titeln är avgiftsfri.

4 b §

Ändring i ett beslut av centralkommissionen för konst eller de statliga konstkommissionerna som gäller beviljande av stipendium eller understöd får inte sökas genom besvär.

Föreslagen lydelse

3 §

Centret för konstfrämjande beslutar om storleken på statens konstnärstipendium.

4 §

Republikens president kan på framställning av *konstrådet som avses i 5 § i lagen om Centret för konstfrämjande* (/) tilldela synnerligen meriterade konstutövare titeln akademiker. Denna titel kan samtidigt innehas av högst elva konstutövare. Den expedition som gäller titeln är avgiftsfri.

4 b §

Stipendium beviljas på beslut av en statlig konstkommission som avses i 6 § i lagen om Centret för konstfrämjande.

Omprövning av ett beslut om beviljande av stipendium får, på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003), begäras hos den som fattat beslutet.

Ett beslut med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Besvär får anföras endast på den grunden att beslutet strider mot lag. Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

På verkställigheten av ett beslut om stipen-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

dium eller understöd tillämpas 35 § i statsunderstödslagen.

4 d §

Statens konstnärsstipendier betalas ut kalendermånadsvis och *i tillämpliga delar* med iakttagande av bestämmelserna om utbetalning av lön till statens tjänstemän, om inte den konstkommission som saken gäller av särskilda skäl bestämmer något annat.

4 d §

Statens konstnärsstipendier betalas ut kalendermånadsvis och med iakttagande av *överenskomna grunder för generella höjningar av lönen för statstjänstemän. Av grundad anledning får man avvika från tidtabellen för utbetalning.*

4 e §

På stipendier *och understöd* som avses i denna lag tillämpas i övrigt vad som bestäms i statsunderstödslagen (688/2001). *På ett sådant beslut av centralkommissionen för konst och statens konstkommission som gäller beviljande av stipendier och understöd tillämpas dock inte lagens 34 §.*

4 e §

På *konstnärsstipendier* som avses i denna lag tillämpas i övrigt vad som bestäms i statsunderstödslagen (688/2001).

Denna lag träder i kraft den 20.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 10 § i lagen om utveckling av regionerna

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utveckling av regionerna (1651/2009) 10 § 1 mom. 8 punkten som följer:

Gällande lydelse

10 §

Landskapsförbundens uppgifter

Landskapsförbunden:

8) tillsätter *de regionala konstkommissionerna och idrottsråden,*

Föreslagen lydelse

10 §

Landskapsförbundens uppgifter

Landskapsförbunden

8) tillsätter idrottsråden,

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.*